

Президент Литовської Республіки Валдас Адамкус під час робочого візиту до України зустрівся з Президентом Леонідом Кучмою.

Фото Валерія СОЛОВЙОВА (УНІАН).

ЦЬОГО
ДНЯ

■ 1886 р. Народився Михайло Терещенко, землевласник, цукрозаводчик, меценат. ■ 1898 р. Народився учений-отоларинголог Олексій Коломійченко. Заснував у Києві НДІ отоларингології і керував ним. ■ 1922 р. Лесь Курбас створив у Києві театр-студію «Березіль». ■ 1944 р. Утворено Херсонську область. ■ 1944 р. Чернівці визволено від гітлерівських окупантів. ■ 1951 р. У Львові засновано Інститут геології та геохімії горючих копалин.

ГРОМАДЯНИ УКРАЇНИ ВИЗНАЧАТЬСЯ САМІ

Члени місії виконкому СНД зі спостереження за виборами 2002 року в Україні вважають український виборчий закон одним із найдемократичніших у країнах Співдружності, що практично унеможливлює будь-які фальсифікації. Перший заступник голови місії Дмитро Булахов на прес-конференції заявив, що він та його колеги схильні вважати, що «громадянин України спроможний на нинішніх реаліях свідомо зробити свій вибір».

Д. Булахов повідомив також, що склад місії збільшився до 227 осіб, які представляють 11 країн СНД.

Так, зокрема Росію представлять 70 осіб, Білорусь — 37, Азербайджан — 13, Вірменію — 10, Грузію — 6.

Місія бере зобов'язання надати попередню оцінку перебігу виборів рано-вранці 1 квітня. Детальну оцінку, оформлену у велику доповідь, буде зроблено на саміті голів держав СНД в Кишиневі, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

14 претендентів
на один мандат

Саме така кількість претендентів на один депутатський мандат на виборах народних депутатів України, які відбудуться завтра. Цю цифру вчора назвав на заключній прес-конференції голова Центральної виборчої комісії Михайло Рябець.

Прес-конференцію було присвячено попереднім підсумкам проведеної роботи впродовж трьох місяців щодо організації і проведення парламентських виборів. Як зазначив Михайло Рябець, було проведено значну роботу, щоправда, допущено і певні помилки, які, на думку М. Рябця, не вплинули на перебіг виборчого процесу.

Михайло Рябець на прес-конференції навів цифри. У списках партій виборчих блоків цього року балотується 3 755 кандидатів, в одномандатних округах — 3 238.

(Закінчення на 2-й стор.).

Сирцева
хвороба

4

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ЛОВИТИ... МИТЬ

Юні картингісти Чернігівського обласного центру науково-технічної творчості шкільної молоді у вільний від уроків час вчать ловити... мить.

(Закінчення на 12-й стор.).

! У номер

Удар у відповідь
та удари відплати

Учора майже 200 ізраїльських танків заблокували всі підступи до палестинського міста Рамалла. Ізраїльська армія блокувала резиденцію палестинського лідера Ясіра Арафата. Зруйнувавши огорожу штаб-квартири Арафата, танки почали її обстрілювати. На випадок спроби прориву обложених навколо будинку розмістили снайперів, потім бої відбувалися вже всередині резиденції. Палестинці розцінили дії Ізраїлю як оголошення війни. Під час боїв є загиблі з обох сторін. У місті від'єднано електроенергію, не працює телефонний зв'язок, водопровід. Зв'язок зі світом підтримується за «спутниковими» телефонами.

За словами прем'єра Ізраїлю Арієля Шарона, мета операції — «тотальне зачищення території від терористів і знищення інфраструктури терору».

(Закінчення на 6-й стор.).

Підвищення пенсій —
не жарт

З 1 квітня на 12 відсотків підвищуються пенсії окремим категоріям пенсіонерів, які не працюють, зокрема «чорнобильцям», у зв'язку з інвалідністю та втратою годувальника.

Уряд також збільшив пенсії працівникам прокуратури, судів, виконавчої влади, місцевого самоврядування та їх виконавчих органів. Окрім того, підвищено пенсії працівникам митних органів, льотно-випробного складу авіації, льотчикам цивільної авіації і науково-педагогічним працівникам.

У постанові зазначено, що збільшенню підлягають лише пенсії, які не перевищують трьох прожиткових мінімумів (933,9 грн.), повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Шахтарське здоров'я
в надійних руках

Галузевий медично-реабілітаційний центр для шахтарів відкрито в Донецьку. Призначений для комплексного обстеження та лікування гірників, він має непросту історію — рішення про створення було прийнято ще шість років тому. Реалізація задуму обійшлася майже в 15 мільйонів гривень, зокрема понад дев'ять мільйонів витрачено на медичне обладнання.

Потужна база нового закладу дає можливість протягом одного-двох днів провести повне обстеження хворих і розробити тактику лікування. Одним із напрямів роботи центру буде проведення профілактичних медичних оглядів на вугільних підприємствах, повідомляє наш власний кореспондент Ліна КУЩ.

Небо і ватра
богемців

8

Модна
оранжерея

10

Ваша мета —
200...?

13

У Центрвиборчкомі

14 претендентів на один мандат

(Початок на 1-й стор.).

Найбільше кандидатів зареєстровано у списках таких суб'єктів виборчого процесу: СДПУ(о) 214, КПУ — 211, «За єдину Україну!» — 207, Соціалістичної партії України — 205, «Жінки за майбутнє» — 200. Найменше зареєстровано від виборчого об'єднання «ЗУБР» — 27, Всеукраїнської партії трудящих — 24, від Морської партії — 10. Найбільше кандидатів зареєстровано

у Київському міському виборчому окрузі № 218 — 33 особи, найменше — в Івано-Франківському виборчому окрузі № 86 — 5. Цього року зареєстровано кандидатами в народні депутати 80,6 відсотка чоловіків, 19,4 відсотка — жінок. Порівняно з виборами 1998 року кількість чоловіків-претендентів на депутатський мандат скоротилася на 9 відсотків.

Володимир КОРОЛЮК.

У бюлетенів «виросли ноги»

В одномандатному виборчому окрузі № 99 у Кіровограді виявлено 70 відкритих упаковок з виборчими бюлетенями для голосування, у яких їх було 70 тисяч штук. Про це повідомив на засіданні ЦВК член комісії Микола Дем'яненко. За його словами, ЦВК передала пакунки з бюлетенями окружній виборчій комісії, а через якийсь час було виявлено, що пакети розірвані. Як повідомив голова ЦВК Михайло Рябець, за цим фактом прокуратура порушила кримінальну справу за статтею 357 Кримінального кодексу України, яка передбачає відповідальність за викрадення особливо важливих документів.

Чи зникли виборчі бюлетені з упаковок, чи ні, під час засідання у ЦВК ще не знали. Але щоб не зірвати виборчий процес, прийнято постанову про виготовлення нових бюлетенів у виборчому окрузі № 99, які матимуть іншу форму й колір порівняно з надрукованими ра-

ніше. М. Рябець назвав цей випадок «невдалою провокацією» представників політичних сил, які конкурують між собою в багатомандатному окрузі. А саме в цьому одномандатному окрузі їх інтереси перетнулися.

ЦВК залишила без задоволення скаргу кандидатів у народні депутати України за списком Соцпартії на дії виборчого блоку «За єдину Україну!». Скарги вимагали від ЦВК оголосити блокові «За єдину Україну!» попередження за використання для передвиборної агітації державного майна. Однак ЦВК відмовилася задовольнити скаргу через порушення строків її подання.

А ось в одномандатному виборчому окрузі № 212 у Києві відновлено реєстрацію одного з тамтешніх нашумілих кандидатів — глави Дарницької райдержадміністрації Києва Миколи Кирилюка. Окружна комісія скасувала його реєстрацію. Постанову окружному бу-

ло прийнято на підставі рішення Апеляційного суду Києва, який встановив факт безплатного надання Дарницькою райдержадміністрацією матеріальних цінностей виборцям під час виборчого процесу. Однак член ЦВК Віктор Алсуф'єв розтлумачив статтю 49 виборчого закону так: райадміністрація є органом державної влади, і її не стосуються обмеження, передбачені законом для керівників, засновників, власників чи членів керівного органу підприємств, установ і організацій. Водночас кандидат у народні обранці у цьому ж окрузі, чинний народний депутат України Леонід Черновецький в інтерв'ю журналістам після оголошення рішення ЦВК назвав його «безпрецедентним», бо ЦВК, на його думку, поставила під сумнів рішення Апеляційного суду. Він пообіцяв оскаржити рішення ЦВК у Верховному Суді України.

Юліана ШЕВЧУК.

Фотофакт

До однієї з виборчих дільниць Шевченківського району Києва доставили виборчі бюлетені й урну.

Фото Руслана ІЛЛЕВИЧА (УНІАН).

«Розкрутка» на майбутнє

Голова Комітету виборців України Ігор Попов вважає, що багато політиків, які беруть участь у виборчих перегонах з виборів до парламенту, по суті вже вели президентську кампанію, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

На його думку, під час парламентських виборів розігрували варіанти «розкрутки лідерів під окремих електорат». Уже тепер можна бачити, що деяких людей «розкручують» як кандидатів у президенти від молоді, вважає І. Попов. «Він молодий, і він від нового покоління», — така формула розкрутки.

Також «розкручували» як кандидатів у президенти кількох жінок.

Це робиться для того, щоб політиків засвітити вже на цих виборах і зробити їх або лідерами фракцій, або головами пар-

ламентських комітетів, щоб вони «світилися й далі».

Виконавчий директор школи політичної аналітики Ростислав Павленко також вважає, що багато які технології, котрі використовувалися в рамках виборчої кампанії на парламентських виборах, зокрема на мажоритарних округах, можуть бути привнесені й на президентські вибори. Багато хто з політологів уже тепер каже, що парламентські вибори були «тестовим майданчиком для технологій, які можуть бути використані на президентських виборах». Серед таких технологій Р. Павленко, зокрема, відзначив заходи «Нової генерації», проведення різних конкурсів, «брудні ігри у двійників», різні маніпуляції з ідеологічними позиціями, «створення клонів, віртуальних кандидатів» тощо.

Уповноважений з прав людини слухає

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини одержує численні звернення та скарги від окремих громадян та правозахисних організацій про порушення чинного законодавства під час кампанії з виборів до Верховної Ради України та органів місцевого самоврядування. Для за-

хисту права на вільні вибори, гарантованого Європейською конвенцією про захист прав і основних свобод людини, Конституцією України та законами нашої держави, працює «гаряча» лінія.

Представники виборчих штабів політичних партій та блоків, усі громадяни України

у разі порушення їхніх конституційних виборчих прав можуть звернутися до Уповноваженого з прав людини, скориставшись зручними для них засобами зв'язку:

Тел.: 293-80-04. Тел./факс: 253-22-07

Електронна пошта: publish@ombudsman.kiev.ua

Іди і дивись!

Сьогодні в Україні Центральна виборча комісія вже зареєструвала 944 представників іноземних держав і міжнародних організацій, яким надано статус офіційного іноземного спостерігача на виборах до Верховної Ради. Як координує з ними роботу українська влада, яку допомогу надає їм держава, щоб вони могли стовна виконати свої функції? Про це йдеться в розмові нашого кореспондента з першим заступником державного секретаря Кабінету Міністрів України Олександром ШНИПКОМ, який очолює Міжвідомчу групу зі сприяння діяльності офіційних міжнародних спостерігачів, що прибули в Україну для спостереження за процесом підготовки та проведення виборів 2002 року.

— Олександр Сергійовичу, на яких основних напрямках роботи зосередила свої зусилля Міжвідомча робоча група?

— Ми керуємося передусім указом Президента України «Про забезпечення реалізації прав громадян, принципів демократичного суспільства, відкритості і прозорості в процесі підготовки та проведення виборів 2002 року» від 30 жовтня 2001 року. Саме в ньому перед урядом, а отже, і його секретаріатом, місцевими органами виконавчої влади поставлено конкретне завдання: забезпечити проведення цьогогорічних виборів у цілковитій відповідності з Конституцією та законами України, з урахуванням європейського досвіду.

Звідси випливає і завдання Президента України — всебічно сприяти офіційним спостерігачам від іноземних держав, міжнародних організацій, що, зок-

рема, передбачено і новим законодавством про вибори.

Для реалізації зазначеного президентського указу уряд за участю представників Центральної виборчої комісії та за допомогою адміністрації Президента України і апарату Верховної Ради України створив Міжвідомчу робочу групу зі сприяння діяльності офіційних міжнародних спостерігачів, які перебувають в Україні для спостереження за процесом підготовки та проведення виборів 2002 року. До складу цієї групи увійшли керівники провідних міністерств і відомств, столичної влади.

Аналогічні робочі групи створено в АРК, в усіх областях України, Києві і Севастополі. Їх очолюють міністр Ради міністрів Автономної Республіки Крим, заступники голів областей, Київської і Севастопольської міських державних адміністрацій. До роботи у них залу-

Майже тисяча офіційних міжнародних спостерігачів стежитиме за ходом виборів до Верховної Ради України

чено понад 400 фахівців, які постійно готові надати будь-яке сприяння діяльності іноземних спостерігачів.

Виконуючи доручення Президента України, Кабінет Міністрів України, Рада міністрів АРК і облдержадміністрації відкрили «гарячі» телефонні лінії. Тепер офіційні спостерігачі, зокрема і іноземні, мають змогу оперативну повідомляти органи влади про допущені, на їх погляд, порушення виборчого законодавства. Телефон «гарячої» лінії у столичному штабі Міжвідомчої робочої групи — 293-56-24.

— Олександр Сергійовичу, ви згадали про інформаційний центр. Де він розміщений і як з ним оперативно можна зв'язатися?

— Демократичні засади неможливі без відкритості і прозорості виборчого процесу, без забезпечення рівного доступу усіх громадян, у тому числі — й іноземних спостерігачів, до інформації, що стосується виборів. Тому з ініціативи Міжвідомчої робочої групи і створено інформаційний центр «Вибори-2002», який працює на базі Укрінформу, що на вулиці Богдана Хмельницького, 8/16. З ним можна зв'язатися за телефонами 229-67-93 або 229-68-31. Центр оснащено персональними комп'ютерами, є доступ до Інтернету, зручний телефонний зв'язок тощо. Тобто приходить і працюй!

(Закінчення на 7-й стор.).

Ви нам писали...

Лідери для народу, а не для себе

Багато хто махне рукою і скаже: на вибори? А чого? Хіба не однаково, кого оберуть? Усі вони відомі нам. І така пасивність — хіба це не тривога для країни? І вкотре вже можемо вибрати не зна кого — просто приємних обіцяльників. Але ж це ми вже проходили.

Якщо виберемо, не зна кого чи пак щедрих обіцяльників, то це, мабуть, нічого не змінить. І знову скажемо: маємо те, що маємо. І таке циклування дивуватиме світ доти, доки не прийдуть до влади лідери для народу, а не для себе.

Федір СТОРОЖУК.

сміт Дашів Іллінецького району Вінницької області.

Сподіваються тільки на адмінресурс

Тільки й розмов, хто лідер, які цифри і проценти. А де народ, який своєю підтримкою в кінцевому підсумку голосуванням дасть їм ці проценти? Навіщо волевиявлення народу, якщо є адміністративний ресурс, який «тягучою» тягнеться за нами, який підхльостують кадри з недалекого минулого, що добряче розуміються на цій справі. Це той інструмент, від якого голосно в усіх аудиторіях відмовляються, а насправді на нього тільки й сподіваються.

Боротьбу за депутатський мандат треба вести, але з користю для держави, а не для розв'язання своїх проблем.

Борис ЩЕПКИН.

Дебальцеве Донецької області.

Проголосуєш не так, як хочеш

Як можна зробити вибори справедливими, коли область тисне на район, а район — на сільського голову, а той — на народ, говорячи: не підкорися, ображайся сам на себе. А що бідній людині робити, якось жити треба і до голови звертатися... То і паспорт, і код, і все віддадуть і проголосують за того, за кого «треба». Хоч і не хочеш.

Г. РЕВА.

Кочерги Путивльського району Сумської області.

Ми — вже сила

Досі я не збиралась іти на вибори. Навіщо, думала, адже хіба може мій голос стати вирішальним? Зізнаюся, що й попередні вибори «прогуляла» — поїхали з родиною «на шашлики». Не скажу, що я несподівано зацікавилася політикою. Але в мене підростає син, і йому жити в цій країні, я хочу, щоб йому хотілося жити саме в Україні, а не шукати «добра й сподіваної волі» на якійсь чужій землі. Можливо, саме мій голос і не стане вирішальним, щоб обрати чесних і порядних, але якщо кожен прийде й проголосує так, як підказує його совість, то ми — вже сила. Не бійтеся, не лякайтеся, беріть усе, що вам дають очманілі кандидати, і йдіть у кабінку для таємного голосування і голосуйте по-своєму.

Діана СТЕБЛИК.

Житомир.

«Гаряча» лінія

Фотофакт

*Депо №1
Донецького
трамвайно-
тролейбусного
управління
передано два
тролейбуси марки
ЮМЗ Т2. Машини
придбано на
кошти від
реалізації
металобрухту,
зібраного
населенням та
підприємствами
Донецька.*

Фото
Ярослава БОЖКОВА
(Укрінформ).

Офіційно

Слава предків не забута

У травні цього року виповниться 350 років з дня перемоги військ Богдана Хмельницького у битві під Батогом. Президентом України підписано відповідне розпорядження про відзначення цієї дати. На місці Батозької битви в селі Четвертинівка Тростянецького району на Вінниччині має відбутися мітинг і покладання квітів до пам'ятного знака на честь загиблих борців за свободу України. Планується впорядкування та поповнення фондів місцевого музею. Кабінет Міністрів України уповноважено вжити заходів до карбування та введення в обіг ювілейної монети на відзнаку річниці. А в навчальних закладах передбачено провести лекції тематичні уроки й бесіди, присвячені визвольній війні українського народу середини XVII століття, зокрема перемозі у Батозькій битві.

Дніпро напоїв Крим

У сороковий раз дніпровська вода, подолавши за чотири дні всі відкриті шлюзи головного русла Північно-Кримського каналу, швидкою і потужною течією почала напоювати землі сонячного півострова, який здатен забезпечувати себе власною водою лише на 15 відсотків.

Ювілейний пуск відбувся раніше звичного. Завдяки життєдайному каналу колись безводний і безлюдний степовий Крим перетворився на зону зрошуваного землеробства. Крім того, густа мережа водогонів «рукотворної притоки Дніпра» на-

поює в спеку посушливі райони і міста півострова.

Нинішній рік стане початком модернізації застарілих за десятки років експлуатації мереж Північно-Кримського каналу. А здешевить зрошення майже 400 тис. га поливних земель інформаційно-обчислювальна система «Полив», яка розраховує і щоденно коригує оптимальні строки та норми поливання й подачі води на кожне зрошувальне поле майже 300 господарств-водокористувачів.

Бюджет передбачає кошти на реконструкцію протягом трьох ро-

ків 33 тисяч га зрошуваних земель, завершення спорудження нових зрошуваних плантацій на площі 5,5 тис. га, будівництво 48 км магістральних розвідних каналів і забезпечення подачі води в 34 досі безводні населені пункти півострова.

Крім того, віднині жорсткішим стає контроль за витратами електроенергії та активнішим — освоєння нетрадиційних її джерел. На об'єктах Рескомводгоспу Криму вже працюють 76 вітростанцій.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Ювілеї

У сімдесят років — молодшає

Саме стільки виповнилося районній газеті «Вісник Голованівщини». Впродовж тривалого часу видання було основним джерелом інформації для населення району.

Нині колектив редакції активно працює над удосконаленням дизайну улюбленого дитяти та підвищенням власної професійної майстерності. Для цього є всі потрібні умови: нещодавно завдяки райдержадміністрації придбали сучасне поліграфічне обладнання, тож журналісти і технічні працівники сповнені амбіційних намірів скласти гідну конкуренцію не лише районним газетам Кіровоградщини, а й обласним і загальнодержавним виданням.

Олег БОНДАР.

Кіровоградська область.

Фотофакт

*Більш як 20 тонн
курячих стегенець
американського
виробництва,
заборонених до
ввезення в
Україну, було
затримано біля
села Самійлівка
Одеської області.*

*На знімку: водій
КамАЗу дає
пояснення
прикордоннику.*

Фото
Олександра СЕРОГО
(Укрінформ).

Актуально

Доброго здоров'я помившись, генічани!

У Генічеську Херсонської області знову відкрито міську лазню. Для райцентру, в якому близько половини населення мешкає в приватному секторі, — подія значна. На неї чекали десять років. Єдину в місті лазню свого часу приватизували. «Зусилля» нових господарів призвели не просто до занепаду, а до розвалу підприємства. Близько шости років об'єкт розкрадали. А генічанам доводилося самотужки розв'язувати проблеми особистої гігієни. Чотири роки тому міський голова Генічеська Анатолій Косовцов розпочав роботу з відновлення потрібного місту об'єкта. Його викупили у горе-власників і відновили силами міста. В комунальній лазні до послуг відвідувачів — сауна, душові, ванне відділення, масажний кабінет, буфет. У перспективі — відкриття пральні, хімчистки й другої черги об'єкта. Словом, тепер підтримувати чистоту свого тіла мешканцям міста й курортникам стане значно простіше.

Антон ДМИТРЕНКО.

Вісті з Дніпропетровщини

Для рідного міста нічого не шкода

Вигідну для обласного центру угоду укладено між «Дніпромиськелектротрансом» та виробничим об'єднанням «Південний машинобудівний завод». Відоме підприємство давно виготовляє чудові тролейбуси і трамваї, а рідне місто через фінансову скруту не мало змоги їх купувати. Тепер домовлено, що міський бюджет на умовах лізингу вартість кожної машини погашатиме упродовж чотирьох років. Шість новеньких трамваїв вже вийшли на маршрути, незабаром з'явиться 10 нових тролейбусів.

І один електровоз

На Дніпропетровському електровозобудівному заводі завершено розробку першого українського вантажно-пасажи́рського магістрального електровоза, дослідний зразок якого виготовлять до кінця року. Вантажі і пасажирів з Дніпропетровська до Києва він домчить за 2 год. 20 хв.

Підніматимемося власними ліфтами

У Дніпропетровську створено спільне українсько-російське підприємство з виготовлення ліфтів та комплектуючих і запчастин до них. Його заснували місцевий комбайновий, Карачаровський механічний заводи і московське ВАТ «Союзліфтомонтаж». Тепер буде змога за чотири роки вирішити проблему багатоповерхівок у містах області.

Алло, ви нас чуєте?

У Дніпропетровську стала до ладу ще одна автоматична цифрова телефонна станція системи С-32. Віднині вітчизняні цифрові АТС виробництва Дніпровського машинобудівного заводу обслуговуватимуть в мережах країни 500 тисяч телефонних номерів. Україна увійшла до десятки країн — найбільших виробників телекомунікаційних систем.

Що більше, то гірше

З першого квітня гірники Західного Донбасу припинять відвантажувати вугілля компанії «Дніпроенерго» і Запорізькій теплоелектростанції. І триватиме це до тих пір, поки вони не погасять борги за вже спожите паливо. А завинили енергетики шахтарям загалом майже 750 млн. грн. Парадокс полягає в тому, що холдингова компанія «Павлоградвугілля» третій рік поспіль успішно виконую виробничі програми, щомісяця видаючи на-гора мільйон і більше тонн вугілля. Гірників басейну наче карають за ударний труд: у минулі роки їм недоплачено 45 млн. грн. Як результат — зарплату виплачено лише за першу половину січня.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

■ Фотофакт

У Краснодоні біля стели Скорботної матері згідно з Указом Президента України про святкування 60-річчя «Молодої гвардії» знову запалено вічний вогонь.

*На знімку: голова Луганської
облдержадміністрації Олександр
Єфремов, голова громадського
комітету «Вогонь пам'яті» Віктор
Кирилов та голова обласного
благодійного фонду «Благовіст»
Валентин Дзон запалюють вогонь
пам'яті.*

Фото Вадима ЛІСНОГО
(Укрінформ).

СЕПО Сирцева хвороба

Коментар

«Про можливі наслідки від ввезення в Україну цукру-сирцю з тростини в обсязі 200 і 260 тисяч тонн зі ставкою ввізного мита 2%» — це назва аналітичної записки, підготовленої Українською академією аграрних наук за дорученням Кабміну. Чому фігурує саме така кількість? Річ у тім, що від нашої держави за можливість колись стати членом Світової організації торгівлі тепер вимагається відкрити внутрішні ринки для цього продукту. У стінах Міністерства аграрної політики вже народився проект закону, за яким нинішнього року на нашому внутрішньому ринку осяде 200 тисяч тонн іноземного цукру-сирцю, завезеного на пільгових умовах. А до 2005-го його обсяги збільшаться до 260 тисяч.

Публічно, звісно, високопосадовці, аж до Прем'єр-міністра А. Кінаха, оголосили війну закордонному продукту, імпорту якого йде врозріз з політикою продовольчої безпеки. Добре, коли так. Але у реалістичність проголошеного мало віриться. По-перше, вибори — час для обіцянок. Другий аргумент — привід для сумнівів — той злочасний проект. По-третє, бої у високих кабінетах ведуться не перший рік. І цукор-сирець везуть й далі. Виходить — політика з подвійним дном. Як мовиться, а кіт ковбаску уминає. А шматок, треба сказати, ласий. Навряд чи люди, які щороку проштовхують через Кабмін та парламент закон про пільгове завезення згубної для економіки сировини, так просто віддадуть його. Погодьтеся, важко відмовитися від 80—100 доларів чистого прибутку, який мають трейдери на тонні завезеного сирцю. Логічно, ці сили зацікавлені в ослабленні бурякоцукрової галузі. Чи зможе і, головне, чи захоче протистояти уряд і Верховна Рада цим силам?

Історичний екскурс

Закордонний цукор-сирець взяв Україну в облогу ще у п'ятдесяті.

Люди старшого покоління пам'ятають, що тоді активно почали ввозити кубинський цукор-сирець з тростини. За статистикою, у період з 1955-го по 1993 рік до теренів УРСР потрапило 41,4 млн. тонн цієї сировини, з якої вироблено 39,3 млн. тонн солодкого піску. За умовами складних політичних контрактів тонну цукру-сирцю Радянський Союз купував за 1400 доларів за світової ціни в окремі роки (1974-й, 1980-й) понад 600 американських доларів, а пізніше іще меншої — 270 — 300 доларів. Україна за зазначений період втратила 20,7 млрд. доларів. А в економіку далекої острівної країни за рахунок сирцевих операцій, за різними відомостями, було вкладено від 40 до 50 млрд. доларів. Якщо зважити, що спорудження одного технічно досконалого заводу в ті роки стало в 100 млн. доларів, в Україні можна було тільки за втрачені прибутки збудувати 207 нових переробних підприємств.

Саме ці процеси — реструктуризації, реконструкції і будівництва цукрових заводів — відбувалися впродовж останніх років у всіх бурякосіючих країнах Заходу: у Франції, США, Нідерландах, ФРН. Україна «пропустила» реструктуризацію

та модернізацію галузі. Фахівці вважають — винятково з причин удаваного благополуччя. Адже разом з кубинським в окремі роки в Україні виробляли понад 7 мільйонів тонн цукру — 140 кілограмів на душу населення. З білим піском тоді не було жодних проблем, тому практично весь чистий прибуток вилучався з галузі до бюджету. В окремі роки він становив 13 відсотків надходжень до державної скарбниці. Натомість це і стало однією з основних причин економічного занепаду цукрової промисловості країни. У період з 1997—2001 рр. відбулося зниження виробництва стратегічного продукту в 3,3 разу, що призвело до розладу внутрішнього і втрати зовнішнього ринків. Україна із світового експортера стала імпортером цукру.

Правильним шляхом пішли, панове!

Поки Україна інвестувала чужу економіку та втрачала свої позиції, сусідні держави зміцнювали власні цукрові кордони та завойовували нові ринки збуту. Досить сказати, що ще 20 років тому країни ЄС імпортували солодкий пісок, а нині постачають на світовий ринок шість мільйонів тонн продукту на рік. Істотно збільшили виробництво і експорт солодкого піску і ще нещодавно аутсайдері: Бразилія, Мексика, Пакистан, Польща, Туреччина, країни Північної Африки. Фахівці зазначають, що прорив цей відбувся завдяки запровадженню цими державами міцного законодавчого захисту внутрішніх ринків, шляхом введення високих і гнучких імпорتنних квот та стимулювання експорту. Приміром, у країнах ЄС мито на завезення ззовні тонни цукру становить 500 доларів, у Фінляндії — 1000 доларів, США — 390 доларів за тон-

ну понад квоту, в Китаї — 30—40 відсотків від ціни плюс ПДВ.

На закордонному гачкові

Проблема завезення цукру-сирцю в Україну, зазначають фахівці, постала через спад власного виробництва, до якого, серед іншого, призвели економічно некоректна політика уряду щодо продуккування вітчизняного стратегічного продукту, орієнтації винятково на внутрішні потреби — 1,5—1,6 млн. тонн на рік, недолугості ринкових перетворень у галузі. Зокрема, здійснення обвальної приватизації переробних підприємств та втрата контролю з боку держави за майном і процесами в галузі. Звісно, в імпорті сирцю за умов, що склалися, можна відшукати і позитивні моменти. Вітчизняні цукроварні отримують роботу у міжsezоння. Але ця справа буде прибутковою для держави у разі неухильного дотримання Закону «Про митний тариф України». Згідно з ним ввізна ставка мита на цукор-сирець становить 50 відсотків від митної вартості товару, але не менш як 0,3 євро за кілограм. Однак фірми-імпортери, шукаючи шляхів до отримання надприбутків, щороку за сприяння уряду через парламент «проштовхують» значні послаблення для завезення певної кількості цукру-сирцю за сміховинною митною ставкою — до 1—5 відсотків. Торік, приміром, на таких умовах було імпортовано 259 тисяч тонн цього продукту. Фахівці стверджують, що окрім тарифної квоти на ввезення визначеної кількості цукру-сирцю, значна частина потрапляє до країни повз квоту. А 150—200 тисяч тонн білого цукру надходило без ввізного мита з Росії, Білорусі, Молдови завдяки донедавна існуючому з цими країнами режиму вільної торгівлі. Все це дестабілізує ринок, призводить до демпінгових цін,

а бурякосіючі господарства часто відмовляються вирощувати солодкі корені.

Що там, за цукровим горизонтом?..

В Українській академії аграрних наук вважають, що ввезення і переробка 200 тисяч, а в майбутньому — 260 тисяч тонн «пільгового» цукру-сирцю призведе до подальшої деградації галузі і економічних втрат. І наводять цифри: 200 тисяч тонн стане причиною щорічного вивозу капіталу в обсязі 36 мільйонів доларів, 260 тисяч тонн — 46,8 мільйона доларів. Фактично підтримуватимемо не вітчизняного виробника, а закордонного дядо. А внутрішньому ринку загрожують цінний демпінг — жодні запровадження фіксованих цін на солодкий пісок не допоможуть. За підрахунками фахівців, площі під цукровими буряками скорочуватимуться на 87 — 113 тисяч гектарів на рік. Селянам і цукроварам «світить» втрата значної кількості робочих місць, що призведе до соціального напруження. Чи не надто багато ми втрачаємо за можливість стати членом СОТ? І неже і цього разу чийсь особисті інтереси візьмуть перевагу над державними?

Галина КВІТКА.

Р. S. Коли верстався номер, стало відомо: уряд України дозволив компанії з важковимовною назвою «УкрКарібеїмпекс» ввезти за дзвальноницькою схемою 30 тисяч тонн заморського цукру-сирцю. Про це повідомляє агентство «Інтерфакс-Україна». В керівних кабінетах, звісно, запевняють, що після переробки на вітчизняних потужностях солодкий пісок неодмінно реекспортують. Та, на жаль, здебільшого на високому рівні обіцяють одне, а потім цукор із сирцю слипає на внутрішньому ринку. От і вір після цього урядовим публічним заявам...

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

А як у них?

Імпорт кризи перевиробництва не підсолодив

Нинішній стан цукрового ринку Білорусі фахівці характеризують як типовий і очікуваний — «звичайна криза перевиробництва». За місячного споживання ринком 25 тисяч тонн цукру обсяги виробництва цукрових заводів на місяць становлять близько 70 тисяч. Але якщо торік білоруські підприємства могли продавати сирцевий цукор в Україну, то нинішнього цей ринок закрито. Обмеження було запроваджено в жовтні 2001-го.

Тим часом, згідно з постановою уряду, на 2002 рік квоту імпорту цукру-сирцю визначено в розмірі 400 тисяч тонн. Подальші події, схоже, розвиватимуться за такою схемою: з огляду на те, що нині на ринку надлишок цукру, розпочнеться його «зливання». Заводам доведеться

ся реалізовувати цукор нижче від собівартості, оскільки вони мають розраховуватися за кредити, взяті на поставку сирцю. На підприємствах погоджуються, що цукру виробляють більш ніж достатньо — торік за потреби 350 тисяч тонн випущено близько 640 тисяч. Проте цукрова галузь, як і всі інші, має забезпечувати обов'язкові темпи зростання — не менш як 4 відсотки. Виробництво бурякового цукру в Білорусі становить поки що 160 тис. тонн, і для досягнення цього обсягу заводи змушені тепер авансувати 50 відсотків майбутнього врожаю — переказати господарствам кошти, в рахунок яких восени отримають солодкі корінці на переробку.

Андрій БАННИК
(за матеріалами зарубіжної преси).

«Золоті» яйця з перепелиної ферми

Перспектива

За часів соцреалізму ніжне м'ясо і плямисті яєчка цієї дрібної курочки подавали до столу лише партійних босів. Витончений делікатес вирощували на спеціальних птахофабриках неподалік Києва, Одеси, Харкова. Відійшли в минуле забаванки можновладців. І про перепелів забули. Однак екзотичне птахівництво, схоже, відроджується на Волині.

Невеличка перепелина ферма, що прописалася в обласному цен-

трі, вже встигла зажити собі слави. Її господар, еколог з фахом, Олег Аксьонов починав розводити сірєньких перепелів всього з 15 голів молодняка, яких привіз із Полтави. Нині у двох восьмиyarусних клітках — більш як півтисячі курочок. Є серед них темнуваті —англійської породи, але переважають японської. Дрібна, розміром у голуб, самочка на рік несе 240—250 яєчок. І яких! Адже в п'яти перепелиних яйцях, що за масою дорівнюють одному курячому, уп'ятеро більше міді, заліза і фосфору, калію і ко-

бальту, майже втричі —вітамінів А і В. Вони поліпшують роботу печінки, зміцнюють імунну систему, допомагають хворим на цукровий діабет і туберкульоз, виводять з організму солі важких металів і радіонукліди.

— Великого попиту на перепелину продукцію поки що не спостерігається, — розповідає господар Олег Аксьонов. —Переважно продаю цілющі яєчка по 25 копійок своїм знайомим. Хоча маю десяток постійних багатих клієнтів, які гідно оцінили користь від делікатесу.

Загалом перепелиний бізнес — не є прибутковий. Щодня сірєнькі курочки з'їдають по 35 грамів дорогого збалансованого вітамінізованого корму. Влітку раціон поповнюється свіжою подрібненою зеленню й тертою морквою, сиром. До всього, будь-якої пори року температура в пташнику не повинна опускатися нижче 20 градусів тепла. Значні витрати припадають і на період інкубації, для якої Олег пристосував побутовий курячий інкубатор. Однак, попри труднощі, новатор переконаний, що розведення перепелів — справа перспективна. Сірєнькі курочки все-таки нестимуть «золоті» яйця.

Роман ЖИЖАРА.

Волинська область.

Знак біди

Сибірку закопали в землю

Випадок сибірки зафіксовано в Луганській області. Хворобу запідозрили під час проведення ветсанекспертизи вимушено забитої нетелі з приватного господарства. Діагноз підтвердили лабораторні дослідження районних ветеринарів. Встановлено, що контактували з хворою твариною дві людини. Тушу і малоцінний інвентар спалили, проведено комплекс заходів, спрямованих на попередження страшної хвороби (дезінфекція, вакцинація тощо).

Як повідомили в Держдепартаменті ветмедицини, у забитій тварині не було шеплення проти сибірки. Цей випадок, за характеристикою спеціалістів-ветеринарів, належить до розряду поодиноких —востаннє захворювання худоби на сибірку в зазначеному районі було зафіксовано в серпні 1954 року. Загальна епізоотична ситуація в Україні на сьогодні стабільна і контрольована, запевнили в Держдепартаменті.

Альтернатива

Замість цукру — крохмаль

Сучасну крохмале-патокову лінію, яка перероблятиме щомісяця 15 тисяч тонн кукурудзи на крохмаль, патоку для кондитерської промисловості, сухі корми встановлено на Мізоцькому цукровому заводі, що в Здолбунівському районі. Перша продукція днями вже зійшла з конвеєра. Щоправда, колишня цукроварня тепер називається товариство «Новітні крохмальні технології», але мешканцям Мізоча та довколишніх сіл байдуже: вони радіють, що після трирічного вимушеного «простоя» знову мають роботу.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Важко відмовитися від 80—100 доларів чистого прибутку, який мають трейдери на тонні завезеного сирцю

Хто з’їв крисківський прибуток?

Питання руба

У Вишеньках Коропського району торік пайову землю практично не засівали. Останні корови пішли за борги із зарплати. Що можна було зірвати з ферм —шифер, вікна, люди розібрали. На тракторному стані, в автогаражі — нікому не потрібні залишки розкомлектованих тракторів, сівалок. Був час,

коли в селі щотижня проходили збори, щоб обрати лідера. Але ніхто не наважувався взяти на себе важку ношу. Та й страхалися — попереднього голову за скаргами ж селян судили. А ті з них, які згодом все-таки заснували кооператив, через п’ять місяців прогоріли... Дві виробничі структури взяли більш

Реалії

Замість кіна — «реформи»

Зараз тут усе колишнє: і корівник з коровами, і телятник з телятами, і курник з курми, і навіть такий гамірний колись клуб, куди з сусіднього головного колгоспного села Сираї (бо там контора, сільрада та пошта) регулярно щотижня кінщик дядько Сергій привозив кіно. Влітку — на своєму мотоциклі чи велосипеді, а взимку, коли добряче замете, кіньми на санях. Везили сюди-туди і кінщика, і його кіно. Навіть концерти у клубі інколи бували. Сам школярем виступав тут перед земляками.

Тепер про все це можна тільки згадувати зі шемом у душі: кіна нема — клуб давно зяє вибитими шибками, напіврозвалений корівник стоїть без корів, курник без курей, а телятник уже й зовсім завалився.

Сумно і гірко.

Олекса ВАЩЕНКО.

Р. С. Знімки автор зробив у своєму рідному селі Карпоки (колишнього колгоспу імені Комінтерну), що в Козелецькому районі на Чернігівщині.

Кожному листоноші — велосипед!

Актуально

Нагадаємо: на Дніпропетровщині кращих листонош за підсумками передплати на нинішній рік «Голос України» нагородив такими потрібними в їхній роботі призами — велосипедами. Ми й підозрювати не могли, що наш приклад здобуде активного наслідування. Деякі кандидати в народні депутати, які балотуються в мажоритарних округах, а також місцеві осередки партій та блоків і собі заходилися обдаровувати велосипе-

дами сільських зв’язківців. Робиться це «за підтримки» претендентів на мандати, бо самим відверто роздавати подарунки законом заборонено. Тому ми й не називатимемо послідовників нашого почину. Що добре для листонош, цих невтомних трудівниць, те добре і для «Голосу України». А факт залишається фактом: уже більш як сто велосипедів безоплатно вручено на Дніпропетровщині сільським поштарям. З чим ми їх щиро вітаємо.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровська область.

Ной-хау

«Корівко, до тебе аптека приїхала»

Сільські домашні подвір’я Білокуракінського району ширшають. Хоча утримання тварин коштує недешево, певний зиск для наповнення сімейного бюджету все-таки є. Проте є й проблеми. Одна з них — відсутність ветеринарних аптек. Торік Білокуракінська райдержадміністрація затвердила програму під назвою «Подвір’я». Один із її розділів зосереджує зусилля саме на поліпшенні ветеринарного обслуговування. Та тільки грошей для створення стрункої системи ветообслуговування все одно немає. Думали в районі, думали, і таки знайшли вихід із ситуації. На першому етапі вирішено створити ветеринарну аптеку на колесах, яка об’їжджатиме віддалені села району, де немає ветеринарних служб. Така автоаптека невдовзі з’явилася. До функцій ветеринарної бригади належить не тільки реалізація медикаментів, а й консультації, поради тваринникам-початківцям.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

як 300 вишеньківських паїв в оренду, але не змогли ними розпорядитися — на полях замість зернових буяли бур’яни.

Селяни з сумом згадують свого колишнього керівника Геннадія Вікторовича Дроздова, якого, попри їхнє бажання, у 1995 році район перекинув на більше господарство у село Криски.

...З Геннадієм Дроздовим, директором приватної агрофірми імені Т. Шевченка, познайомилися випадково у райцентрі. Чоловік під час зустрічі керівників сільгосппідприємств району з головними спеціалістами обласного управління сільського господарства і продовольства кілька разів брав слово і говорив про наболіле.

— Невже сучасна агрополітика вас так допекла? — запитав його після зібрання.

— Я не кажу, що вона мене допекла,— сказав Геннадій Вікторович. — Просто нинішні правила гри нікудишні. У 2000 році агрофірма отримала 600 тисяч гривень прибутку. Таке враження, що краще було б, якби я їх зняв з рахунку і витратив на себе, аніж вклав у мінеральні добрива, ремонт техніки.

— Отримали менший врожай?

— Що ви! Навпаки — зерна зібрали на 30 відсотків більше (4200 тонн. — Авт.), ніж у 2000 році, виробництво м’яса зросло на 20 відсотків, молока — на 5 відсотків. Заготовили майже півторарічний запас кормів. Нині утримуємо понад 2600 голів великої рогатої худоби зокрема, 500 корів. І от за загального зростання валової продукції не отримали запланованих прибутків. Адже якщо всі 600 тисяч гривень вкладаєш у виробництво, то сподіваєшся на хоча б один мільйон зиску...

— У чому причина зменшення рентабельності? Можливо, ви щось недоробили?

— Раніше у крисківському господарстві щороку витрачали 700 тонн пального. До наявних 3000 гектарів додалося ще 300 орендованих у сусідніх селах, але при цьому торік пішло лише 200 тонн «горючки». Бо рахуємо витрати. Головна проблема — це зменшення цін на сільгосппродукцію. Парадокс: добрива, техніку, запчастини купуємо за світовими цінами, а що маємо за реалізовану продукцію? Про зерно й не говоритиму. А м’ясо з рік тому в нас купували за 4 гривні 50 копійок за кілограм. Нині — по 3 гривні 40 копійок. Що, знизилася ціна ковбаси в магазинах? Ні! Ось і на цій зустрічі в Коропі нас переконували: ми не конкуренти у вирощуванні зерна з південними областями. Вони швидше його зберуть, продадуть. Тож нам треба, мовляв, узятися за скотарство. Я так і дію без вказівок. Але хто дасть мені гарантію, що якщо вся Чернігівщина зробить так само, як я, то завтра ціна на м’ясо не впаде до критичної межі? Ніхто! Треба, щоб не в Коропі і не в Чернігові, а в Києві думали про збут нашої продукції за межами країни. Мені одному через ці митниці пробиватися невігідно.

Схоже, перспектива на відродження агросектору відкладається на невизначений час, якщо такі господарники, як Г. Дроздов, за нинішніх умов почуваються незатишно, непрогнозовано.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

3 ПОШТИ

«СВОЄ СЕЛО

СОВСЕМ НЕ УЗНАЮ»

Ми свої села не пізнавали й тридцять років тому. То були «неперспективні» села: так само позабивані хати, і місце, де хазяйнували мої предки, не знайти. А оті далекі тридцять роки, коли людей відривали від землі і висилали... Та незрівнянні й незабутні вісімдесяті, коли грошей для ошадкнижок держава не шкодувала. Бомжам уже за вихід на роботу платили! А те, як усе, крім несмачного хліба, діставалося, забули. Пам’ятаю, як десятиліттями не могла купити гречаної крупи — вона для мене була недосяжна. Та хіба лише вона! Уже з сімдесятих років доводилося «бідати» по молоко. Просто купити його було неможливо. Сир і сметана траплялися, та чомусь дуже кислі й з гірчинкою. Своїх дітей побалувати глазурованими сирками я не мала можливості з 1965 року. Гроші були. Та що за них можна було купити? Квартиру, автомобіль, путівку?

А хто поля обробляв? За кожним підприємством закріплювали господарства. В овочесховищах часто-густо працювали кандидати наук. А сільгоспроботи для медперсоналу. Було, було. У вісімдесяті ще й корми наукові працівники заготовляли. Штатні колгоспники ними керували.

Пам’ятаю далекі повосенні роки. Так, тоді селяни працювали від рання до смеркання. А оплата була — трудовень. Держоблігації, різні продподатки. Нема в господарстві корови — купуй масло і здавай. Нам тоді в школі директорка-комуністка говорила, що коли погано вчитимемося, то волам хвости крутитимемо. От ми й старалися вчитися, хто міг. А хто не міг, залишалися. І той відбір пішов на користь селу.

Не так давно директори радгоспів і голови колгоспів продавали врожай. І ніхто не знав, куди й за скільки. Останні два роки керівників сільгосппідприємств зобов’язано платити орендну плату. Хоч щось тепер бідний пенсіонер-селянин має, але не всіх це задовольняє.

В. ХОМЕНКО.

Дніпропетровськ.

Конкурс

Моя мрія

У нас еще не все порочно.
Я оптимист и верю твердо:
В Верховной Раде смолкнут свары
И Украина станет прочно
В цивилизованном строю,
И я за пенсию свою
Махну свободно на Канары,
Как фини, как швед, как немец, грек,
Вообще, как белый человек.
Сейчас на это мало схоже,
А вдруг да сбудется мечта.
Дай то Боже...

Іван БЕРЕЖНЮК.

Ізмаїл
Одеської області.

Проблеми вибору

Занадто дивний час настав.
Подібне й не згадати,
Щоб хтось в поштову скриньку клав
Стільки мені читати.
Раніше аркуші дрібні
Туди частенько клали,
В яких продукти лиш одні
Мені пропонували.
А зараз аркуші такі
Бувають, як газети,
А в них обіцянки й людські
Привітні лиш портрети.
І всі запрошують за них
Мене голосувати.
Якщо немає там лихих...
Кого ж мені обрати?
Вже стало кепсько голові,
Бо важко міркувати.
А аркуші усе нові —
Встигай лиш забирати...
А, може, краще без думок,
А просто наудачу
Зробити безтурботний крок.
А буде що — побачу.

В. СКРИПНИК.

Київ.

Кандидат в телефірі

У хорошім тоні пана
Нам покажуть на екрані,
Бо того він захищає,
Хто сьогодні владу має.
Не забруднять дяді й пальчик —
В нього свій телеканалчик.
Меду — крапля, скажуть — діжка.
Та й під лаком видно грішних.
Перегони той програс,
Хто себе лиш прославляє.

Іван ДЕЙНЕКА.

Черче
Камінь-Каширського району
Волинської області.

Ведуча
рубрики «Село»
Галина Квітка
(тел. у Києві
441-85-76).

Удар у відповідь та удари відплати

(Початок на 1-й стор.).
До терористів Шарон відносить і лідера палестинців Ясіра Арафата: «Арафат — ворог, і його буде ізольовано. Ізраїльські війська вже у штаб-квартирі Арафата в Рамаллі, і вони переслідуватимуть палестинських керівників на всій їх території».

Як заявив віце-прем'єр уряду Ізраїлю Натан Шаранський в ефірі радіостанції «Ехо Москви», на засіданні ізраїльського уряду «були суперечки щодо того, як бути з Арафатом». Обговорювався і план його фі-

зичного знищення, але «в результаті було прийнято рішення визначити його як ворога».

Ситуація на Близькому Сході розвивається стрімко. Першою реакцією глави Палестинської автономії Ясіра Арафата на стягування танків до Рамалли була заява про те, що він готовий без будь-яких попередніх умов оголосити про негайне припинення вогню і розпочати беззастережне виконання плану Тенета—Мітчелла. Саме цього впродовж більш як двох тижнів домагався від палестинців американський посланник Ентоні Зінні. Проте рішення Арафата видалося ізраїльтянам вочевидь запізнілим. Тель-Авів відкинув його пропозицію про перемир'я і розпочав штурм адміністрації Арафата.

Міністр оборони Ізраїлю Біньямін бін-Елієзер заявив, що ізраїльтяни не збираються знову займати територію Палестинської автономії. Підрозділи залишать їх, тільки-но почне діяти угода про припинення вогню. Акція ізраїльської армії спрямована «на знищення терористичної інфраструктури», а дії Ізраїлю в Рамаллі — відповідь на нещодавні теракти, внаслідок яких загинуло 23 особи. Проте, судячи з усього, ізраїльтяни готуються до тривалого протистояння. Міноборони країни оголосило про часткову мобілізацію резервістів.

Учора по резиденції Арафата було випущено кілька танкових снарядів, які пробили дірку в стіні. Як стверджує міністр інформації Палестини Ясір Абед

Раббо, після обстрілу в приміщенні, де перебували Арафат та його найближчі соратники, почалася пожежа. На момент, коли верстався номер, не було жодних даних про те, де перебуває палестинський лідер. Відомо було лише, що він у результаті обстрілу та пожежі не постраждав.

Основними діями Ясіра Арафата в перші години масованої атаки ізраїльтян стали телефонні розмови з політичними лідерами різних країн світу, керівництвом ООН. Крім того, Ясір Арафат встиг зробити телефонну заяву, в якій охарактеризував рейд ізраїльтян: «Ізраїль не зацікавлений у мирі. Палестинці не здадуться. Я зв'язувався з Вашингтоном і вимагав запобігти регіональному конфлікту». Палестинці вважають, що Шарон оголосив автономії великомасштабну війну: «Шарон має намір знищити автономію і мирний процес. Проте палестинці ніколи не відмовляться від боротьби за створення незалежної держави».

За повідомленням катарського телеканалу, лідер Палестинської національної автономії готовий прийняти «мученицьку смерть, але не стане полоненим, вигнанцем або заарештованим, як того хоче Ізраїль».

Учора в Ізраїлі відбулося ще кілька терактів: палестинець перерізав горло двом ізраїльтянам у Газі, в супермаркеті підірвався черговий палестинець-камікадзе...

Яна СТАДІЛЬНА.
Фото АП.

Як повернутися на Батьківщину

Шановна редакціє, звертаюся до вас із проханням: я живу в Росії, але хочу повернутися в Україну. З'ясуйте, будь ласка, як пройти процедуру отримання українського громадянства, куди і до кого слід звертатися. Народилася я у Тернополі, та одразу після мого народження батьків направили на роботу в Росію. Однак у Тернополі залишилися всі мої рідні, і тепер, коли мені вже 60, хочу повернутися до них. Я знаю, що таких, як я, в Росії багато, і подібні проблеми

виникають досить часто. Будемо вдячні за пораду.

Ольга Михайлівна БОНДАРЕНКО.
Таганрог.
Росія.
Консульський відділ посольства України в Росії допоміг «ГУ» відповісти на лист читачки: «Для того, щоб отримати українське громадянство, передусім слід відмовитися від іноземного, у даному разі російського, оскільки подвійне громадянство заборонено українським законодавством. Потім із декларацією про відмову від росій-

ського громадянства необхідно прийти на прийом у посольство України в Росії, яке розташоване в Москві, провулок Леонтіївський, 18. Документи, що треба зібрати для прийому, залежать від того, які причини спонукали особу отримати українське громадянство: за поновленням, за народженням, через встановлення опіки. У даному разі громадянці слід прийти в посольство лише з декларацією про відмову від російського громадянства та двома фото. В інших випадках бажаючим отримати українське громадянство необ-

хідно попередньо зателефонувати до посольства та з'ясувати, які документи їм необхідно мати при собі. На прийомі бажаючим отримати український паспорт потрібно написати заяву про надання громадянства. Після цього посольство видасть паспорт громадянина України для виїзду за кордон, з яким можна їхати до України та отримати там звичайний паспорт. Слід зазначити, що вся процедура оформлення громадянства у посольстві коштує лише 20 доларів».

Тетяна ПАСОВА.

Правосуддя як історична дисципліна

Справа про компенсації жертвам нацизму содержала несподіване, але начебто логічне продовження. Американка Дедрія Фармер-Пелльманн подала до федерального суду Брукліна дві скарги на корпорації, які «збагатилися, обкрадаючи людей, викрадаючи працю за допомогою примусового розмноження, тортур, безлічі жажливих дій». І, звичайно ж, вимагає компенсації нащадкам бідолашних. Нічого, здавалося б, незвичайного, за винятком того, що нащадків на сьогодні — 35 мільйонів, і як компенсацію позивачка зажадала півтора трильйона доларів — суму, що дорівнює річному бюджету США. Потерпілими за цим позовом називають нащадків африканців, вивезених свого часу з батьківщини для виконання важкої фізичної праці на Американському континенті.

Першою мішенню група адвокатів обрала страхову компанію «Aetna», фінансову групу «FleetBoston» та залізничний велет «CSX». Згідно зі свідченнями позивачів у період рабовласництва корпорація «Aetna» пропонувала рабовласникам застрахувати рабів як «рухоме майно». «FleetBoston» є спадкоємцем банку Providence Bank, що був заснований заможним рабовласником Джоном Брауном, а корпорація «CSX» об'єднала кілька залізничних компаній, які використовували рабську працю для побудови залізниць. Надалі позивачі готові пред'явити претензії ще майже одній тисячі компаній (назви їх замовчують), що начебто мали зиск від рабства і часто-густо допомагали постачати рабів до Америки в період з 1619 до 1865 року.

Роджер Уорехам, один із адвокатів, які підготували ці унікальні позови, вважає, що всі виплати за ними мають бути спрямовані в спеціальні фонди для поліпшення здоров'я, освіти та житлових умов чорношкірих американців. Водночас компанії, проти яких висунуто позови, стверджують, що суд навряд чи ухвалить рішення стосовно трагічних подій, які відбувалися сотні років тому, коли про відповідачів і згадки не було. Однак якщо суд задовольнить позов, це спричинить історичний прецедент, що, можливо, дасть поштовх аналогічним судовим розглядам в інших країнах.

Як то кажуть, добрий початок — половина діла. В разі вдало проведеного процесу перспективи відкриваються безмежні. Скажімо, європейські країни можуть пред'явити рахунок Італії за експлуатацію часів Рима, африканські — Єгипту, а ми — цілком ґрунтовно зажадати компенсації не лише від Туреччини та Криму, а й від Монголії.

Олег ДЕНИСОВ.

Фотофакт

Корейці, що мешкають у Китаї, представляють свій традиційний танок на фестивалі танцю національних меншин КНР, який триває у місті Шеньжень.

Фото АП.

Думай про вічне!

Церква Беззахисних стала першим храмом в Іспанії, який обладнано спецтехнікою для блокування дзвінків на мобільні телефони під час служби. Пастор Франсиско Льопіс з іспанського містечка Морайра встановив у себе в храмі «глушитель» дзвінків мобільних телефонів. Причиною стали дзвінки, що заважали зосередитися священників під час мес. «Коли я вмикаю прилад, я гарантую, що служба пройде згідно з усіма релігійними канонами», — заявив він. Комерційні системи блокування радіосигналів, які «створюють зони тиші», заборонено в деяких країнах, таких як США, Канада, Велика Британія. Проте в інших, наприклад в Японії або Австралії, дозволено їх обмежене використання.

Чужі листи

Аукціон «Крісті» представив шанувальникам історії більш як двісті документів, що є унікальними свідченнями своєї епохи. Слід зазначити, що можливість особисто торкнутися минулого — задоволення не із дешевих. Так, наприклад, бортжурнал бомбардувальника «Енола Гей», в якому похвилинно зафіксовано атомне бомбардування Хіросіми в 1945 році, продано на аукціоні за 400 тисяч доларів. Рукопис промови президента Лінкольна, написаної за три дні до замаху на нього в 1865 році, продано за 3 мільйони доларів — це найбільша сума, яку коли-небудь платили за американський історичний документ. А за лист Альберта Ейнштейна президентові Рузвельту, в якому він попереджає про небезпеку ядерної зброї, його новий власник виклав понад два мільйони.

Свято за східним календарем

Новорічне і водночас весняне свято в мусульман — Навруз заведено святкувати в кінці березня. У цей час починаються сільськогосподарські роботи — за давньою традицією сільський старшина робить у полі першу борозну. Цього дня відкриваються ярмарки з театралізованими дійствами. А замість вина на святковій столі іранці ставлять бокали з живими рибками.

У перекладі слово «навруз» означає «новий день». Таким став день святкування Іранського Нового року в Міжрегіональній Академії управління персоналом, де навчаються студенти з 18 країн світу. До академії завітали Надзвичайний і Повноважний Посол Азербайджанської Республіки в Україні Талят Алієв, Надзвичайний і Повноважний Посол Ісламської Республіки Іран в Україні Ахмед Садег-Бонаб та перший заступник міністра внутрішніх справ Азербайджану Дуніям Малієв.

Гостей і студентів привітав Надзвичайний і Повноважний Посол України, віце-президент МАУП з міжнародних зв'язків Дмитро Ткач. Виступили з привітальними словами й почесні гості. Посол Азербайджану Талят Алієв підкреслив, що національні свята наших народів — Навруз і Великдень, які відзначаються навесні, мають багато спільного. Надзвичайний і Повноважний Посол Ірану в Україні Ахмед Садег-Бонаб висловив вдячність керівництву академії за створення для іноземних студентів прекрасних умов для навчання.

Під час свята прозвучали національні гімни і сура із Корану. А завершилося воно концертом, в якому взяли участь заслужений артист України Гурбан Абасов, дитячий ансамбль танцю «Ватан», а також азербайджанські, іранські та українські студенти академії.

Колискова для чоловіків

62-річний румунський пенсіонер зателефонував до служби «секс по телефону». Але поки «розкішна блондинка в напівпрозорому пеньюарі» розповідала йому, як саме вона його кохає, він... заснув. Віртуальна партнерка вирішила його сон не тривожити. Тим паче що лічильник продовжував «тікати». Через кілька днів йому прийшов рахунок на суму, що дорівнює 950 англійським фунтам. Приблизно стільки становить річна пенсія любителя «клубнички». Обурений пенсіонер відмовився платити навіть у суді. По-перше, заявив він, у нього немає таких грошей. А по-друге, якщо він заснув, то це означає, що еротичний сеанс був нудний і нецікавий.

Електорат

3 натури

Вони теж підпадають під це модне нині визначення, адже є повнолітніми громадянами своєї країни. Тільки от навряд чи стануть виборцями і прийдуть 31 березня до урн, аби віддати свій голос за тих, хто прагне влади.

«Тепер я на черзі...»

Алла Дем'янівна не приховує сліз: — Господарка квартири № 16, що над моєю, в холоді так і померла. Тепер я на черзі...

І розповідає історію своїх поневірянь. Два з лишком роки тому якраз ота покійна вже сусідка й викликала комісію, аби поскаржитися: батареї опалення ледь теплі, мерзнемо. Через кілька днів опалення відключили зовсім. В 16-ту та в її, Алли Дем'янівни Олійник, квартиру № 19, що в будинку № 56 по вулиці Катерининській в Одесі, його не дають і подосі. А вона за те недержуване тепло платить, бо боїться, що позбавлять субсидії на газ, електроенергію, квартплату. Як тоді жити на 79 гривень пенсії? Ветеран праці, інвалід II групи стояти в чергах до начальника змоги не має, звертається до нього по допомогу письмово. Ось і нещодавно написала листа на ім'я голови Жовтневої райдержадміністрації Ігоря Резніка. Відповів виконавець В. Янковський: ремонт теплової мережі до вашої квартири внесемо до плану робіт на нинішній рік, якщо будуть гроші, то десь влітку, можливо, й відремонтуємо... І ошелешив бабусю цифрою: на ремонт теплових мереж у районі треба 1 мільйон 740 тисяч гривень!

— Та я ж не прошу мільйон, — бідкається жінка. — Скільки там отих гривень потрібно, аби замінити кілька метрів труб, що начебто забилися... Подивіться ось — стіни стали геть мокрі, ще розвалиться квартира. Це зараз, коли надворі плюсова температура, ще

можна терпіти, а в морози — на буреньку недовго перетворитися... Ех, нікому ми, старі й немічні, не потрібні...

«У нас усе є...»

Почувши ці слова від чоловіка невідзначеного віку, що вмощувався на лавочці трамвайної зупинки на вулиці Успенській, мимоволі зупинився. Напарник, якому адресувалися оті слова, ще стояв, іронічно, як мені здалося, розглядаючи товариша.

— Так уже і все? — запитав.

— Авжеж. Дивись ось...

І чоловік почав виймати з подертої грязнючої торби пожитки, розкладати їх на клаптику газети: кимось уже надкушений пиріжок, дві напівзгнилі цибулини, сіруватий шматок чи то сала, чи то сиру...

— Оце й усе? — розчаровано перепитав товариш. — А хліб хоча б до того сала є?

— Малувато на двох, — на газету ліг запліснявілий кусень.

— Тоді зачекай, не їсти ж сало без хліба, — мовив товариш і заспішив до недалеких смітєвих контейнерів.

Попорпався в одному — нічого. Нахилився над другим.

— Дивись ось! — збуджено вигукнув, піднявши вгору чверть буханця. — Везе нам сьогодні: то сало знайшли, тепер ось хліб.

І, вже всідаючись снідати, додав:

— Отепер у нас справді все є...

«А мимо пролітають поїзди...»

Мабуть, я таки до отієї жінки у підземному переході біля залізничного вокзалу вже звик. Ще за десяток-другий метрів чувся її приємного тембру голос у супроводі баяна:

«... Пане полковнику мій синьоокий!»

Чи:

«... А мимо пролетают поезда...»

Кожну з численних мелодій — ліричну, веселу, журливу — жінка виконувала так, що це не могло не викликати тосчного щему в душі, який не полишав потім годинами.

Ще на верхніх східцях намацував у кишені (як, помітив, це робив ще дехто) копійки, аби, підійшовши ближче, покласти їх до політиленової тарілочки, послухати кілька секунд спів та й піти далі у своїх справах. На вигляд жінці — років за 40, біляве, нічим не прикриті ні влітку, ні взимку волосся, красиве ніжне обличчя. А голубі очі широко дивляться в одну точку, нічого перед собою не бачачи. Кілька разів поривався було заговорити з нею — і не наслідуювався. Про що мав запитати, коли від дівчини-кіоскера, що торгувала навпроти, вже знав: закінчила ота жінка, ще в юності, спеціалізовану музичну школу імені Столярського, хотіла до консерваторії поступати, та сталося лихо — осліпла... Тепер ось у такий спосіб на кусень хліба заробляє. То чим зараджу? Лише рану роз'ятрю...

Нещодавно, прямуючи до того переходу, не почув ні голосу, ні музики. Зупинився біля кіоску:

— Що це не видко сусідки?

— Е-е, захворіла, мабуть, зовсім. Учора так, бідна, кашляла! Казала ж їй не раз: «Пересядь у якесь інше місце, тут, на східцях, так дме». А вона своє: «Якраз на східцях люди йдуть повільніше, можуть довше мій спів слухати»...

Георгій ВОРОТНОК.

Одеса.

Мал. Вікторії ГЛАЗОВОЇ.

Німі вуста пращурів

Книжку-набат, книгу-нагадування «Втрачені церкви Закарпаття» про поруйновані стихіями і людьми пам'ятки культової архітектури видав Михайло Сирохман — викладач Ужгородського коледжу мистецтв імені А. Ерделі. Епіграфом до неї автор взяв слова відомого просвітителя краю та духовного наставника Василя Гаджеги, опубліковані в науковому збірнику товаристства «Просвіта» в Ужгороді за 1992 рік:

На знімках: с. Кострина, церква Покрова Пресвятої Богородиці 1645—1761 рр. (угорі); с. Буківцеве, церква Святої Анни, 1791 р.

«Наші старі дерев'яні церкви і своїми німими нерушимими устами історію наших батьков за 100, 200, 300, 400 років може і давніше, голосніше і живіше возвіщали би нам і нашим дітям, внукам і отдаленнішим потомкам як що нібудь іний пам'ятник».

Ви бачили ці справжні дива — творіння, що велично підпирають високі небеса над Карпатами і здаються повітряно легкими, здатними будь-якої миті здійнятися за хмари. Але вони не роблять цього, бо корінням тримаються грішної землі та грішних її людей, спокутуючи гріхи за тих, хто зводив ці храми?

— Дерев'яна церковна архітектура — найцінніша сторінка народного мистецтва Закарпаття, — каже автор книги. Не просто каже, щоб сказати. Бо впродовж кількох десятиліть Михайло Сирохман покладав на вітар збереження давніх храмів і свій час, і свої скромні заробітки. Покладає їх понині. Книжка, що вийшла таким мізерним, з огляду на її вселенську актуальність, накладом — 1000 примірників, побачила світ лише завдяки фінансовій підтримці Василя Онуфрика з Канади, уродженця неіснуючого вже нині села Михновця Турківського повіту сусідньої Львівщини. — Церковне будівництво наочно засвідчує збережену впродовж століть належність краю до українського мистецтва і відбиває вплив художнього світу сусідніх народів. У місцевій архітектурній традиції відображається і конфесійна належність різних етнічних груп краю, і його підлеглість у різ-

ні часи різним державам. Ця невеличка земля у Карпатах є місцем зустрічі західної та східної гілок християнства, що породило на відносно невеликій території ціле розмаїття стилів і форм дерев'яного будівництва. Водночас дерев'яна церковна архітектура Закарпаття є лише частиною великого заповідника народного дерев'яного будівництва, ім'я якому Українські Карпати, що теж є лише частиною величезного материка української дерев'яної архітектури.

У книжці є 105 зображень культових споруд греко-католицької, православної, римсько-католицької та реформаторської конфесій. 83 з них — дерев'яні, а в їх числі й такі, що зведені майстрами без жодного цвяха. Знищені вони протягом XX сторіччя — «сторіччя охорони пам'яток». І не лише войовничими атеїстами, а й церковними громадами. Особливо в останні десятиріччя, коли багато хто прагне замість цих справжніх шедеврів зодчества звести церкви з цегли чи каменю або хоча б «осучаснити» їх дахом із бляхи та обшити вагонкою первісні зруби.

Та закінчимо на оптимістичній ноті. Бо збереглися ще в Карпатах дерев'яні храми у своїй первозданній красі. Деякі світлини зі своєї багатющої фототеки Михайло Сирохман пропонує читачам «Голосу України». Інтерв'ю з паном Михайлом, яке, вважаємо, не залишить байдужим нікого — ні атеїстів, ні віруючих, буде опубліковано в перших числах газети наступного року.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Закарпатська область.

Офіційно

Іди і дивись!

Майже тисяча офіційних міжнародних спостерігачів стежитиме за ходом виборів до Верховної Ради України

(Початок на 2-й стор.).

— Нам відомо, що Міжвідомчою робочою групою ініційовано та розроблено «Пам'ятку міжнародному спостерігачеві» — українською, російською та англійською мовами.

— Це величезний масив потрібної інформації — майже 700 сторінок. Починаючи з українського виборчого законодавства, з інформації про партії, блоки та їх лідерів і завершуючи відомостями про розклад руху транспорту, про наявні готелі та інші послуги, що значно допомагає в повсякденній роботі. У ній можна знайти й контактні телефони Міжвідомчої робочої групи, наших регіональних робочих груп тощо. Таку «Пам'ятку» вручають кожному міжнародному спостерігачеві під час його реєстрації у Центральній виборчій комісії.

Треба сказати, що стосовно умов роботи іноземних спостерігачів жодних нарікань до нас ще не надходило.

— Наскільки члени наших дільничних виборчих комісій, усі працівники, які задіяні на виборах, готові до співпраці з іноземними спостерігачами?

— Ми у Міжвідомчій робочій групі заздалегідь докладно вивчили типові зауваження офіційних іноземних спостерігачів, які побували на виборах, що відбулися протягом останніх років у країнах СНД.

Найчастіше йшлося про недосконалість виборчого законодавства, його невідповідність деяким нормам міжнародного права. Як і про активне використання владою адмінресурсу, її тиск на засоби масової інформації, зокрема перевірки «непіддатливих» незалежних газет і телекомпаній. Особливу увагу звертають іноземні спостерігачі на анонімні і фальшиві періодичні видання та додатки до них. А ще — на невідповідність процедури підрахунку голосів, зокрема на відсутність прозорості і гласності, на одержання копій протоколів щодо підрахунку голосів безпосередньо на місцях. Ці зауваження опрацьовані. Підготовлено відповідні рекомендації учасникам виборчого процесу.

Узяли на озброєння і досвід представників ОБСЄ щодо виборчих процесів. Зокрема, рекомендації «Керівництво зі спостереження за виборами», підготовлені цією впливовою організацією, надіслано в регіони для вивчення та практичного запровадження. Тож усі задіяні до організації виборчого процесу тепер знають, що спостерігачі, в тому числі й іноземні, насамперед фіксують типові порушення на виборчих дільницях. А конкретніше: вимогу додаткових посвідчень, голосування всією сім'єю в одній кабінці або за дорученням — якщо це не передбачено законом — повторне голосування, неопломбовані виборчі урни, пропаганда за тих чи інших кандидатів чи блоків, тиск на виборців тощо. І не тільки знають, а й рекомендуватимуть не допустити цих порушень.

— І останнє, Олександр Сергійовичу. Як спостерігачам, та й усім виборцям, можна оперативно зв'язатися з центральним штабом Міжвідомчої робочої групи, з іншими потрібними їм службами?

— Для того, щоб сприяти іноземним спостерігачам у їхній щоденній роботі, з 28 лютого у нашому столичному штабі, розташованому за адресою: м. Київ, вул. Інститутська, 7 (це — клуб Кабінету Міністрів), постійно чергують представники центральних органів виконавчої влади. Сюди і можна звернутися по необхідну інформацію за номерами: 253-68-84, 253-68-94, 253-68-97, 253-71-07, 253-67-19, 253-71-67. З 18 березня по 7 квітня тут цілодобово чергуватимуть представники Міжвідомчої робочої групи.

Забезпечено також цілодобове чергування й у Міністерстві внутрішніх справ. Тут інформацію можна отримати за телефонами: 291-31-16, 291-17-32, 291-36-66, у Міністерстві охорони здоров'я — 517-47-11, 518-57-08, у Міністерстві закордонних справ — 238-15-87, а також у Держкомкордони — 247-26-31, 246-26-36, 212-89-63, 247-26-06.

Отримати відповідні роз'яснення представників Міністерства юстиції щодо виборчого законодавства в Україні можна з 26 березня по 1 квітня включно з 9.00 до 18.00 за телефоном 253-01-30.

Одне слово, ми робимо все для того, щоб іноземні спостерігачі відчували гостинність і привітність незалежної держави, якою є наша Україна. І, звісно, щоб виконали свою місію, а вибори стали ще однією виразною ознакою утвердження в Україні найважливіших цінностей демократичного суспільства.

Розмову вів Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Небо і ватра богемців

«Ми — протяг золотий в історії держав».
(Ліна КОСТЕНКО).

Їх називають злодіями і ворожбитами, неробами й жебраками. А протягом останніх тридцяти років цигани, зінегер, тіганос, гітанос, джипсі, богемці (первісне значення слова «богема» — циганищина) офіційно називають себе рома. Ці вічні блукачі приваблюють і відштовхують. Європа не одне століття намагалася зробити їх осілими, освіченими, побожними. Проте рома, вимірюючи стежки колесом, завжди доводили, що їхня релігія — свобода. Вони не люблять пояснювати речі, в які вірять. Живуть сьогоднішнім днем, ніби він останній. І обожнюють небо та незгасну ватру. А пісні й танці восьми-мільйонного народу, який розійшовся по всьому світу, обожнюємо ми.

У пошуках раю

«А цыган идет, куда воля ведет,
За своей цыганской звездой!»
(Редьярд КІПЛІНГ).

Колись за обрієм Вічної Весни жили Вільні Птахи. Вони пили ранкову росу з травинок, гомоніли і літали наввипередки з вітром, милувалися небесними світилами... Та цієї гармонії з природою виявилось замало, і птахи розлетілися у пошуках раю. Довго блукали світами і нарешті побачили золотисту ниву. Ось він! — галасували щасливі пернаті мандрівники, злетівшись на житньому полі. Втомлені та голодні, вони почали їсти і так набили свої шлунки зерном, що вже не могли здійснитися в небо. Так і осіли на землі, а згодом розучилися махати крилами, і Бог перетворив їх на циган. Відтоді вони розійшлися в пошуках втраченого раю. Цю красиву легенду розповів шляхетний циган.

Здебільшого самі рома люблять переповідати літературну версію про те, як жили вони в Індії. Там, де у велику річку Ганг впадає притока Ци в Гіндустані. Ймовірно, від річок і пішла назва «циган». У сиву давнину розбредили вони майже по всьому світу, щоб співати задушевних пісень, темпераментно танцювати, віртуозно грати на гітарах та скрипках. Рома переконані, що саме для цього створив їх Всевишній, а не для роботи. За давнього традицією, вони навіть не копають колодязі, щоб не завдавати болю землі.

«Нас били, поки не вбили в душі нашій Бога, велли, щоб ми викували цвяхи, якими було до хреста прип'ято Ісуса».

(Райко ДЖУРІЧ).

Малою, наспівуючи любиму багатьма пісню «Смуглянка», я не сумнівалася, що молдаванку, яка збирає виноград, дражнять циганкою. А бабуся своїми емоційними оповідками переконувала, що цигани — то ще й румуни, угорці, іспанці, єгиптяни... — «діти ковічного вогню», які винайшли ковальство. І ті «прокляті» цвяхи. За що змушені блукати світом і крас-

ти коней, на яких повинні перегнати свою злу долю. А коли старенька хворіла, вона пригадувала, як у Східній Європі пилюка, що торкалася босих ніг смагливих танцюристок, несла зцілення хворим.

А насправді спільними в народностей, які населяли, зокрема, Грецію, Болгарію, Вірменію, Росію, Угорщину, Німеччину, виявилися лише деякі сторінки історії. Рома, яким набридло вічне блукання, оселялися і приймали віру тих народів, серед яких жили. Та етнічні групи богемців, серед яких, скажімо, ловари (від угорського «ло» — кінь; тобто ті, хто займався торгівлею кіньми) чи влахи, розуміють одне одного завдяки мові романи. Водночас, мандруючи, цигани збагачували культуру інших народів. Жителі Іспанії й досі не можуть змиритися з тим, що Федеріко Гарсія Лорка циган, і називають його великим іспанським поетом. А ще цій країні богемці подарували пристрасне фламенко, Угорщині — народну музику, Росії — міський романс. Розвинули і поширили ковальство, лозоплетення, ворожіння... А взамін були вигнанцями всюди. Понад чотири століття жили під дамоковим мечем: за законами більшості європейських країн ромів убивали за те, що вони рома. Лише в роки Великої Вітчизняної війни фашисти знищили більш як 500 тисяч циган.

На початку минулого століття почали створюватися ромські об'єднання. Перший світовий конгрес відбувався 8—12 квітня (8 квітня вважається Міжнародним днем ромів) 1971 року в Лондоні, де був затверджений синьо-зелений прапор, посередині якого — червоне колесо із 16 спицями.

Танок долі

«До поезії треба сходитися, як до великого вогнища».

(ПАПУША).

Коли ковтаєш рядки «Циганської музи» Ліни Костенко, в уяві постійно постає табірний танок вогню. Це не лише прис-

трасна імпровізація рухів тіла без музичного супроводу. Це танок серця. Своєрідна поезія долі. Тому навчитися цьому мистецтву танцю неможливо, з ним треба народитися. Як і з умінням читати долю по очах чи писати пісні. Так кажуть цигани. І додають: якщо людство втратить циган, воно втратить поезію.

Самі ж рома складання віршів вважали пустошами. Так писав у своїх «Легендах циганських кочівель» український поет і перекладач Григорій Латник, який, до речі, один з перших в Україні заповнив нішу класичної циганської балади. Їхня література існувала в усній формі: із покоління в покоління старі циганки переказували легенди, міфи, казки, — пише автор. Циганську тематику вподобали літератори осілих народів: Пушкін, Старицький... А тепер і самі цигани, серед яких Лексійо Данілкїно, Райко Джурич та інші. На жаль, в Україні видана лише одна книга циганською мовою — чудово проілюстрований буквар «О чхіндлар романо» Михайла Козимиренка та Ілліє Мазоре.

До речі, повість останнього автора «Чари циганської троянди» нещодавно побачила світ. В яскравій оповіді, де постійно нагадується: «Якщо немає пісні — немає й людю», поєднані і гротеск, і гумор, і циганський фольклор, і красива легенда кохання.

«Чим завинив мій народ, хочу знати,
Неначе прокляття несе свій тягар,
Приречений, кажуть, він тільки блукати,
Але ж в нього є й свого духу вітвар».

(М. КОЗИМИРЕНКО).

Цигани створюють сім'ї з 13 років. У деяких поселеннях збереглася традиція: коли народжується дитина, найстарша циганка обходить оселі зі словами «бабці на капці» і збирає собі у металеву миску монетки. У кримських циган почесніше мати доньок, бо за них батьки беруть великий калім. На початку подружнього життя близькі родичі підтримують молодят, а потім вони самі піклуються про свою родину. Крадіжки, проституція, шахрайство, жебракування, продаж наркотиків не схвалюються серед ромів, але й не засуджуються. Бо до таких відчайдушних спроб прогнати великі сім'ї вдається багато хто.

А замоловати свої гріхи цигани звикли вдома (звичай їхні домівки прикрашає велика кількість ікон) або... у Франції, куди тисячі з них протягом сотень років восени приїждять на тиждень. Вони збираються біля річки Рамі, щоб ушану-

вати циганську богиню Сару Калі (Сара Чорна) і попросити в неї щастя й здоров'я.

Та багато їхніх традицій канули в Лету. Наприклад, нині подружжю дозволено розлучатися, а раніше про розлучення навіть не говорили. А за зраду «отелло» одразу вбивав дружину і його за це не карали. Нині можна зустріти і змішані шлюбні, зокрема циган і молдаван чи циган і вірмен. Гаджо (нециган), котрий живе в циганській родині, легко засвоює чужу мову і звичаї. І майже ніколи... про це не жалкує. Принаймні ніхто із сотень зустрінутих нами циган не пригадав, коли гаджо зрісся новою родиною. А ром, почувши, що його чадо «викапаний гаджо», нині сприймає це як комплімент.

Цигани швидко старіють і недовго живуть. Вони вірять у потойбічне життя і тому кладуть у могилу необхідні речі, якими користувався небіжчик. Скажімо, у ромів-кримів Дніпропетровщини баронів, що загинув в автомобільній катастрофі, поклали комп'ютер, факс, мобільний телефон і безліч килимів. Здебільшого не прийнято загадувати померлих. Або жалкувати за ними. Як і за вчорашнім днем.

«А вогнище циганське
мохами поросло»

рікати на теперішнє життя. Мовляв, коли кочували, було набагато краще, і люди були добріші.

У розмову втрутилася ще одна жінка і, показуючи на хлопчика років десяти, розповіла: син — єдиний годувальник великої сім'ї. Днями просить милостиню у столиці або продукти на базарах чи в магазині.

— А як же навчання? — допитувалися ми.

— Яке навчання! — вигукнула циганка. — Три класи закінчив, читати-писати навчився — і все, дитинство закінчилося. Працювати треба, годувати сім'ю.

Омріяний нами світ з кіньми, циганками в намісті біля ватри і бородатим бароном перетворився на ілюзію. Ми спізналися на десятки років...

— Більш як 30 років тому в таборі помер останній барон, — вигукнув циган. — А коли десять голодних ротів у хаті, хіба шукаєш скрипку, щоб виводити тугу? Та й третє тисячоліття почалося — романтику тепер у комп'ютері можна подивитися. Можливо, тому не всі наші діти знають циганську мову — говорять переважно російською.

Ми поверталися. На небосхилі мерехтіли зірки. Чомусь здалося, що циганський табір давно здійнявся до них...

На знімку: в гостях у Леоніда Татарова (на фото — з маленьким Іванком).

Сторінку підготували
Наталя ЯРЕМЕНКО та
Вікторія ЛИТВИН.

Скрипка в таборі не плаче

— Хочете подивитися, як живуть рома? — відгукнувся на наше прохання ромський письменник Ілліє Мазоре. — Хоч завтра поїдемо до табору.

До Ірпеня ми добиралися електричкою. За вікнами пролітали чорні дерева, як скажені коні з ребристими шатрами кибинок, рясна горобина і розкішна калина у замських садках нагадували чорнооких жінок в яскравому вбранні з намистом. А незліченна кількість босоногої малечі, певно, чекала далі біля вогнища, до якого і ми рухалися, ніскільки не сумніваючися, що через годину скрипаль у червоній сорочці гратиме на честь гостей.

...Табір обнесено бетонним парканом, за яким височить двадцять дахів. Будинки на невеличкому клаптику землі настільки контрастують між собою, що скоріше нагадують декорації до фільмів різних століть — убогі халупи, сучасні цегляні будівлі,

акуратні сірі будинки, які скидалися на сільські мазанки... А між ними де-не-де, колись, мабуть, нашвидкуруч поставлені, а тепер похилені тини і сарайчики, розкидані господарчий інвентар, кури, песики, як маленькі бісики, плутаються попід ногами і ніби доповнюють закадровий «кіношний» ералаш.

— Тут живе 50 сімей, — відізався Ілліє Трохимович. — Та ми завітаємо до мого друга Леоніда Татарова, колишнього вчителя музики.

І запросив нас до будинку. Через невеличку кухнючку, прохідну кімнату з декількома матрасами, складеними в кутку, ми пройшли до вітальні з ліжком, двома кріслами і столиком.

Нас привітною усмішкою зус-

Їх називають злодіями і ворожбитами, неробами й жебраками

Тягли ковдру в різні боки

За листом читача

Втручатися в сімейні суперечки завжди було справою невдячною. Прогнозувати цю аксіому спонукав лист до редакції 83-річної рівненчанки, учасниці Великої Вітчизняної війни Ганни Федорівни К.

«27 травня 1996 року я оформила доручення своєму онуку Олегу К., за яким він мав право отримувати мою пенсію і сплачувати за квартиру, а також купувати продукти, бо я часто хворію і мені важко ходити по місту. Але згоди на продаж своєї квартири я не давала. Доручення оформляла приватний нотаріус, — пише Ганна Федорівна. — Але за три дні до закінчення строку його дії онук продав мою квартиру за сміхотворну ціну — 4579 гривень своєму знайомому Сергію М., бо йому потрібні були гроші».

А далі жінка додає ксерокопії рішення Рівненського міського суду та ухвалу судової колегії у цивільних справах Рівненського обласного суду, які розглядали її позов до онука Олега К. та Сергія М. про визнання договору купівлі-продажу квартири недійсним. В обох випадках Ганні Федорівні К. в її позові було відмовлено за безпідставністю вимог. Отож авторка листа до редакції пише про свою тривогу, що на схилі літ може залишитися без даху над головою, або, в кращому разі, доживати віку в будинку для престарілих. Ця тривога передалась і мені. Тому спробувала ретельно розібратися у витоках проблеми, вислухати обидві сторони конфлікту...

На жаль, Ганні Федорівні К. на схилі літ не судився спокій. Адже ось уже вдруге вона змушена звертатись до суду, намагаючись відстояти дах над головою.

...Після смерті чоловіка та двох синів у Ганни Федорівни, яка мешкала в однокімнатній квартирі, залишився син Володимир, його дружина Людмила та онуки. Не думала не гадала вдова, що саме квартира стане тим ласим шматком, на який зазіхне син із своєю сім'єю. Коли старенька не піддалася на умовляння перехіати до них (бо навчена гірким досвідом інших, коли немічні стають тягарем), сім'я сина вдалася до хитрощів. Мали для цього всі козири: бабуся ж для одержання товарів за талонами, що практикувалося 1992 року, довірила свій паспорт невістці Людмилі. Залишалось лише потайки від Ганни Федорів-

ни, підробивши її підпис (це на суді підтвердили експерти-графологи), оформити родинний обмін житла. Швиденько провернули цю операцію, прописавши стареньку у свою трикімнатну квартиру, а онука Юрія — сина Володимира — в бабусину однокімнатну, яку він спритно приватизував. Ось так і жила Ганна Федорівна у своїй однокімнатній квартирі, аж допоки не з'ясувалось, що вона уже їй не належить.

Ганна Федорівна звернулася до Рівненського міського суду з позовом до сина Володимира, невістки Людмили й онука Юрія про визнання обміну квартири недійсним. Тим часом онук Юрій висунув до бабусі зустрічний позов про усунення перешкод в користуванні однокімнатною квартирою.

Міський суд ретельно розібрався у цій справі і задовольнив позов Ганни Федорівни К.: жінка одержала можливість доживати вік у своїй квартирі.

— Я допомагав бабусі у цьому, — розповідає онук Олег К. — Самі розумієте, що послуги адвоката нині обходяться недешево, а на бабусину пенсію його не наймеш. А потім вона захотіла приватизувати квартиру, щоб уже більше ніхто не зазіхав на неї. Все це стало в копійчку. Я змушений був позичати гроші для бабусі. Бо моя сім'я рада була б їй допомогти, але не має статків: я перебиваюсь тимчасовими заробітками, у дружини зарплата невисока. Самі розумієте, що після того суду усі від бабці відвернулись і їй більше не було до кого звернутись, як до мене. Я постійно носив бабці продукти, ліки.

Але настав час повертати борги, — вів далі Олег. — Ми з бабцею порадилися і домовилися, що вона дасть мені доручення, за яким я продам її квартиру рідному брату моєї дружини Сергію М., щоб у такий спосіб позбутися боргів. Сергій теж не хотів ризикувати великою сумою — 4,5 тисячі гривень, бо знав наші фінансові можливості. А купивши бабусину квартиру, він мав надію, що гроші не пропадуть. І що важливо — Сергій погодився чекати з переселенням доти, доки

житиме бабуся. На таке чужий не пішов би.

А далі у родині К. почався новий виток скандалу. Тільки ролі розподілились інакше: цього разу Ганна Федорівна К. подала позов про визнання договору купівлі-продажу її однокімнатної квартири недійсним проти Олега К. та Сергія М., який купив житло. Основні мотиви, які наводила позивачка, — вона не знала, що доручення давало право онуку Олегу продати її квартиру. Але у судовому засіданні Рівненського міського суду, який розглядав цю справу, приватний нотаріус Валентина Ф. підтвердила, що чітко роз'яснила Ганні Федорівні К. зміст доручення та можливі наслідки.

— Ганна Федорівна К. перед тим, як підписати доручення, кілька разів перечитала його, — сказала мені приватний нотаріус. — Та ще й зауважила, що у неї з онуком прекрасні стосунки і вона йому довіряє.

Міський суд Ганні Федорівні К. у позові про визнання договору купівлі-продажу квартири недійсним відмовив за безпідставністю вимог. Це рішення жінка оскаржувала у Рівненському обласному суді, але касаційну скаргу не задовольнили.

...Ось уже більше трьох років 83-річна Ганна Федорівна К. проживає фактично в чужій квартирі. Схоже, новий власник Сергій М. поки що дотримується усної домовленості, що, звичайно ж, робить йому честь. Однак жінку весь час непокоїть перспектива опинитися на вулиці. А все клята бідність, яка обсіла пенсіонерку, учасницю Великої Вітчизняної війни Ганну Федорівну К. та переважну більшість пенсіонерів, яким держава не спроможна забезпечити гідну старість. Про моральні аспекти усіх перипетій у родині К. хай судять читачі. А я можу лише поспівчувати літній жінці, якій рідня відвела роль маріонетки. І припустити, що послуги адвоката, який допомагав їй судитися з власним онуком, котрий, каже, допомагав бабусі в цьому, разом з вартістю приватизації квартири не можуть коштувати в 4,5 тисячі гривень. А ще — нагадати приватному нотаріусу про різницю між дорученням на одержання пенсії і продаж квартири... А також про відповідальність за нотаріальні дії...

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

Ми і вибори

Ідуть і озираються

Недавно до нас у села Лимани та Лупареве (Миколаївська область) приїздив кандидат у депутати з довіреною особою — народним артистом Радянського Союзу Миколою Оляліним.

До цього в нас був і другий кандидат у народні депутати по нашому округу, відомий генерал. На зустріч з ним нас зганяли, погрожуючи звільненням з роботи та відключенням світла.

На виступ знаменитого артиста Оляліна зібралось ледве осіб 40. Бо в клубі села Лимани директор школи відверто заявила обуреним людям, що їй дано вказівку пропускати лише тих, хто прийшов на зустріч з генералом.

Було прикро дивитися, як хвора людина з паличкою — народний артист Олялін — ходить селом і запрошує до себе на зустріч. А люди, які пішли за ним, озираються навколо. Як за старих часів...

Мешканці сіл Лимани та Лупареве
Жовтневого району
Миколаївської області.

Мал. Віктора ПОПОВА.

Творчість читачів

Депутатських мандатів — обмаль, а бажаючих ошасливити народ — набагато більше. Тільки чи буде від усіх користь Україні? Велике запитання. От і я хотів би віршем «Солов'ї» нагадати виборцям, що треба бути уважніше, слухаючи казки кандидатів.

Солов'ї

Один в парламент кандидат
Пришел раз к нам и был так рад,
Что в выступлении своем
Он заливался соловьем.
В конце сказал: «НАМ трудно жить,
Но я могу вам доложить,
Что я в лепешку разобьюсь,
Но лучшей жизни НАМ добьюсь».
И скоро званьє «кандидат»
Он поменял на «депутат»...
Для нас не сделал ничего!
Тогда спросили мы его:

«Ты не забыл, что обещал?»
«Нет, не забыл. «НАМ» — я сказал.

Но если будете опять
Вы за меня голосовать,
То я в лепешку разобьюсь,
А лучшей жизни
НАМ добьюсь».

Весна вернет права свои
И скоро снова соловьи
К нам прилетят и запоют:
Как все мы будем жить
в раю.

Но в соловьиную их трель
Не очень верь.

Георгій КОНОНОВ.

Київ.

Мал. Віктора ПОПОВА.

Настав час повертати борги

І сміх, і грих

Електоральний шантаж

Хилимон Христофорович балотувався кандидатом у депутати, не полишаючи посади керівника рідного підприємства. А щоб колектив на час передвиборної кампанії не розслаблявся, на початку тижня «великий Х» (як з любов'ю називали начальника підлеглі) скликав нараду. І хоч слово «нарада» походить від «радитися», Хилимон Христофорович зазвичай говорив сам. Тон його був вимогливий, голос невдоволений, а виступ тривалий.

У промові він розніс в пух і прах діяльність заступників і керівників підрозділів; нещадно розкритикував головного інженера; обізвав дармоїдами головних спеціалістів. Закінчив нараду на «оптимістичній ноті», що всіх їх треба розігнати «з бомжами на смітниках пляшки збирати».

Після наради всі ходили похнюплені, зате із набором аж ніяк не літературних слів на адресу начальника (подумки).

...Раптом до кабінету «великого Х» завітав головний інженер. Упевнено підійшов до директорського столу й глянув шефові просто у вічі. «Чого вам?» — невдоволено буркнув бос.

— Я просто хотів сказати: дарма ви так жорстко, дарма...

— Я ще був надто м'яким, — скипів «великий Х». — Особисто вас, скажімо, ніколи не знайдеш на роботі, більшість моїх доручень не виконує, ще й спите з моєю секретаркою! Думаєте, я не знаю?

— А я напевно знаю, що на носі вибори.

— Ну то й що?!

— А те, що кандидатам потрібен надійний електорат... Ось я планував голосувати за вас.

— Обійдуся без вашого голосу! Це що, шантаж?

— Боронь Боже, Хилимоне Христофоровичу! Без мого голосу, згоден, ви обійдетесь. Та до мене прислухаються дружина, трійко дітей, мої батьки, батьки дружини. Та й інших родичів у нас — о-го-го!

Хилимон Христофорович задумався. Знав: головний інженер мало не через день прогулював, посилаючися на весілля чи похорон близького родича. «Великий Х» помітно пом'якшав: «Та я ж узагалі про дисципліну...»

А головний інженер, ніби не чуючи, продовжував: «Нещодавно ми на сімейній раді думали, за кого голосувати. Більше того, розпочали агітацію за вашу кандидатуру. А ви знаєте, серед моїх друзів і знайомих багато впливових людей. Та й дружина працює на дуже відповідальній посаді у солідній установі з великим штатом...»

— Чому ви одразу так? — перервав Хилимон Христофорович монолог головного інженера. — Я глибоко поважаю вашу дружину. І всю сім'ю вашу теж дуже ціную. Але не можу я критикувати всіх, окрім вас. Ви повинні мене зрозуміти, я був змушений. Адже ви знаєте, особисто проти вас я нічого не маю...

— Не впевнений. Виявляється, я і прогулюю, і ваші доручення не виконую... Не про те мова, — продовжував тим часом головний інженер, — ви, мабуть, призабули, що мій батько очолює ветеранську організацію району, а мати — почесна голова найчисленнішої профспілки тваринників і активістка жіночого руху. Теща й досі широкі комсомольські зв'язки не втратила. А який авторитет має тесть — незмінний керівник найбільшого в районі підприємства, де працюють кілька тисяч душ електорату. Про них вам усе відомо. А от те, що мого брата днями обрано секретарем окружної виборчої комісії, можливо, ще не знаєте...

Хилимону Христофоровичу перехопило подих. Справді, не знав. А вголос: «Та невже я міг про це забути? Я глибоко поважаю всю вашу шановну родину, особливо брата. Ви вже мені, будь ласка, даруйте! Знаєте, нервова робота, передвиборна кампанія. Насправді я знаю вас як сумлінного працівника. Саме тому в наказі про преміювання першим іде ваше прізвище. Більше того, поділюся: своїм наступником я бачу саме вас! Крім того, якщо мене оберуть, то там, у верхах, мені потрібні будуть такі надійні, віддані люди...»

— У вірності і відданості можете не сумніватися, — заявив зворушений головний інженер. — Ви знаєте, я завжди з вами! Ми навіть дітям у школу ваших «агіток» дали. Та що там казати, моя старенька хвора бабуся в лікарні за вас агітує! Всю реанімацію плакатами заклеїла! А ви: не працюю, прогулюю...

— Що ви, їй Богу, шановний! Я вже вибачався. І після такого похмурого ранку нам треба трішки розслабитись. Я думаю, ви не проти?..

За хвилину секретарка наливала коньяк.

Тим часом за директорськими дверима вишикувалася чимала черга ображених, за плечима яких стояли численні родичі, друзі й знайомі — електорат.

Владислав ГУБКО.

Рахів

Закарпатської області.

Лілія Пустовіт: дівчина — маків цвіт.

Ольга Громова: «Дурман» — справжній шарман!

Роксолана Богущька: дві «наречені».

Олександр Гапчук: луна пустелі, тропіків і двох океанів.

Модна оранжерея

Мода народжується як виклик усталеним смакам, живе у боротьбі з ними і вмирає, здобувши перемогу. Раніше на це витрачалися десятиліття. Нині достатньо одного сезону, щоб актуальне втратило свою надпривабливість. І знову шукай і вигадуй, дизайнере, щось таке, що спочатку шокує, а згодом стане звичним.
У столиці вдесяте пройшов тиждень українського прет-а-порте «Сезони моди». Провідні дизайнери представили своє бачення жінки весни-літа-2002. Вісімнадцять повноцінних колекцій: точніше, цінні вони були різною мірою...

1. Концептуальні квіти

«Ніжна трепетна квітка несе в собі незнищенну пам'ять роду», — сказала київський дизайнер **Лілія Пустовіт**, чия колекція відкрила «Сезони». І задала тон усім наступним показам. Після виваженого, майже безбарвного, початку — білий верх (трикотажні й батистові блузи з рукавами, призібраними на лікті та зап'ясті), чорний низ (об'ємні штани-галіфе та спідниці з накладними кишенями) — на подіум увірвався колір. На блузах і спідницях розквітли маки.

«Мода — це коктейль еkleктичних вітрів, змішаний у шейкері часу, а природа — єдине невичерпне джерело ідей» — це слова львівського дизайнера **Оксани Караванської**. Сучасна Мавка з «купальськими» зачісками у вишуканих сукнях дефілювала під сум'яття звуків великого міста і чистий фолк-джаз «Пікардійської терції». На дівчатах — плетені топи, рясні прозорі спідниці з легких весняних тканин та пояси з вишивкою. Образ довершували коси й віночки з сухих трав. Уся феєрія відбувалася під маркою «зроблено у Львові». Оригінально: об'ємні світло-зелені плащі з подвійними комірами. Поділ вишитий хрушами.

Хоч як це дивно, відкриттям «Сезонів» став бувалий учасник **Олександр Монах**. Він перевершив сам себе блискучою легкістю запальної колекції в ритмі самби. Проте вирішальними стали навіть не моделі (крій був доволі простий), а фантастичне поєднання кольорів: червоний і трав'яний, оранжевий і фіолетовий, а також білий, кораловий, морквяний, бірюзовий. Найбільше ж було зеленого. Із квіткового розмаїття Олександр «задіяв» орхідеї. Отже, вдягніть парео (щось середнє між спідницею й хусткою), на ноги зручні зелені гостроносі «шльопки» і вирушайте у відпустку, про яку завжди мріяли!

Леді, створена уявою творчого танцю **Тетяни Земської** і **Олени Ворожбит**, також не проти перепочити. «В очікуванні суботи» (назва колекції) утомлена полонянка елегантного світу задумує втечу. Декоративні елементи: довга бахрома, стрічки, смугасті тканини, клаптиковість матеріалу, але не образу. Вразила кремова сукня дуже простого, на перший погляд, крою. Ідеальне облягання фігури досягається завдяки численним призорам.

Якщо восени **Анна Бабенко** запропонувала суворе «мілітарі», то навесні модельєра зачарували сутінки. Переважав чорний, будь-які суміші чорного й білого та молочний. Дизайнер зробила акцент на передпліччі: крильця, ліхтарики, шнурівка. Під музику «Океану Ельзи» йшла жінка з драмою в душі і розкішною трояндою, виплеканою на попелищі. Своє тяжіння до монохромності модельєр пояснила особливим настроєм.

2. Шкіряний рай

На випадок прохолодної весни ті дизайнери, що втілюють свої задуми в шкірі й замші, також запропонували розкішні носійні речі. Отже, змерзнути не дадуть:

Роксолана Богущька. У львівського дизайнера побільшало легких і джинсових тканин. Але собівартість нинішньої

колекції таки зросла: за рахунок дорогої «лазерної» та набивної шкіри, хутра поні, тонкого каракулю. Роксолана також «попала в тенденцію», обравши «фішкою» троянду. Декор: металеві елементи, фігурні пряжки, плетіння гачком, мережива.

Новачок «Сезонів» **Юлія Гуральчук** («Азарт») зовсім відмовилася від чорного. Чисті лаконічні лінії, світлі стримані тони (пісочний, білий, беж) створювали образ молодої рафінованої леді, що знає собі ціну.

3. Клуб мандрівників...

...або модне туристичне бюро може відкривати остання третина учасників. Вони представили українському модникові майже всі сторони світу.

Колекція **Олександра Гапчука** готувалася в рекордний термін. За місяць з ідей, привезених із подорожі до Південно-Африканської Республіки, майстри БП «Столичний» зробили коктейль носійних та екзотичних костюмів. Колекція вийшла ефектна, різнофактурна, багатобарвна, але цілісна. Багато натуральних тканин. Для декору дизайнер використав силуети африканських тварин, геометричний зулуський орнамент, фотографії пейзажів і хмарочосів.

Для сприйняття публікою колекції **Ольги Громової** «Дурман» було зроблено можливе й неможливе. Елементи східного інтер'єру, кальян, розсипи монет — відгомін казкової розкоші. А на подіумі — непевні видіння з «Тисячі і одної ночі». Стегна підкреслено бісерними пасками. Тканина глибоких відтінків із зборками й драпіруванням виглядала невагомою й ефірною. Наче полум'я, туман чи дурман...

Симбіоз Сходу і Заходу спробувала віднайти **Христина Гусіна** («Ля Христия»). Шовкові шальвари та спідниці модельєр сміливо доповнила чоловічими сорочками та краватками.

І, нарешті, **Олексій Залевський** — дизайнер, чий творіння не піддаються жодній класифікації. Назва колекції — «Все, як у людей». Ідея шоу: «У кожного в голові — свої таргани, і кожен робить з ними, що хоче: бореться або, навпаки, культивує». Олексій випустив своїх «тарганів» на подіум. Друга «фішка» — лезо, розтиражоване на трикотажних гольфах. Широкоплечих дівчат у перуках прикрашали майки з крупного бісеру, ажурні спідниці косого крою з необробленими зрізами та панчохи з великими дірками. А субтильних юнаків — коротенькі шовкові шортики і прозорі теніски. Фінальну модель — сукню від Вікторії Гресь — балансує на скейті, демонстрував сам Залевський.

Під завісу акції організатори влаштували «шоу-рум». Це можливість на власні очі і, головне, на дотик познайомитися з колекціями, що ще вчора «гуляли» подіумом. Поспілкуватися з дизайнерами, приміряти вподобану одягину і, зрештою, придбати. Словом, упевнитися, що стильні речі бездоганної якості бувають не лише в модних бутиках з французькими назвами.

Юлія ПОТАПЕНКО.

Фото надані організаторами акції.

«Справжній дефіцит — ідеї!»

Ірина ДАНИЛЕВСЬКА, організатор і душа «Сезонів моди»:

— П'ять років стабільності акції, певний досвід... Чи плануєте щось змінювати?

— Стабільність — наш козир. У «Сезонах» не повинно бути спонтанності. Єдине, що плануємо змінити, — наступного разу спробуємо паралельно з основними «Сезонами» провести дефіле-оф. Адже, на жаль, деякі колекції програли від участі в акції. Можливо, показані в іншому залі, де не було б мимовільного порівняння, вони виглядали б набагато краще.

— Як можна вберегти модельєра від такого програшу?

— Дебютанти можуть показати ескізи. Іноді буває, що ми відмовляємо дизайнера від участі в «Сезонах», пояснюємо, що це не піде на користь. Але на те, що відбувається на подіумі, ми не впливаємо.

— Чи багато дизайнерів рветься у «вищу лігу»?

— Дуже.
— Але не потрапляють...
— ...через неідеальні ідеї! Це справжній дефіцит. Тому дуже радує, коли новачок показує рівень. Цього разу мене не розчарувала Юлія Гуральчук.

Оксана Караванська: Мавка — у кожній з нас.

Бліц біля подіуму

Оксана КАРАВАНСЬКА, львівський дизайнер:

«Щоразу бути кращою за себе»

— Оксано, ви берете участь у «Сезонах» уже в'яте. Що для вас змінилося за ці роки?

— Я нарешті стала популярною у рідному Львові! Коли я робила величезні покази на 150 моделей в театрі з декораціями, всі плескали у долоні. Але лише після того, як київська преса схвально відреагувала на мої колекції, нарешті й у Львові написали: «У нас є відомий український дизайнер». «Сезони» — колосальна «штука» ще й тому, що ти постійно себе вдосконалюєш. Це неабиякий стимул — щоразу бути кращою за себе.

— Музика, що вас надихає...

— Джаз. Це, здається, єдине, що я люблю НЕукраїнське. Джаз — наймилівиша і найемоційніша музика. Завжди її використовую під час показу колекції.

— Теми ваших колекцій були гори, море, цього разу — ліс. Немає спокуси пошукати натхнення, подорожуючи екзотичними країнами?

— Ні. Я український дизайнер, і моє джерело — це те, що відбувається в нашій країні. Я також не з тих дизайнерів, що знаходять якусь «фішку» і розвивають її впродовж всієї колекції. Загинаюсь на третій моделі. Тому я придумую якісь «єднаних» тематично-географічні історії.

До речі, на конкурсі однієї сукні «Кришталевий силует», що проходив у столиці на початку березня, Оксана отримала Гран-прі. Нагородою за перемогу стане відпочинок на Канарських островах. Вітаємо, Оксано!

Ольга ГРОМОВА,

тимчасово НЕкиївський дизайнер:

«Я подарувала колекцію Сходу»

— Як з'явилася колекція «Дурман»?

— Було чотири версії, перемогла найсильніша — східна. За цей рік ми з чоловіком кілька разів відпочивали в Азії. Схід виявився дивовижною, «нав'язливою» культурою. Вона проникає у тебе й не відпускає. Звідси й назва. Я довго опиралася: мені не подобається повальне бажання дизайнерів створити щось східне. Але Схід до такої міри міцно сидів у мені, що поки я одним махом не намалювала цю колекцію, не заспокоїлася.

— А наступна колекція також прийде зі Сходу?

— Я ніколи не прогноую. Але сподіваюсь, що, коли я подарувала Сходу свою колекцію, він від мене відчепиться.

— Які перспективи українського модного бізнесу?

— Величезні. Так склалося, що я нині живу в Москві і навчаюся у Вищій школі економіки при МДУ (менеджмент і комунікації в індустрії моди). На відстані все бачиш зовсім інакше. Саме потрапивши до Москви, я стала патріоткою. Розумію, яка Україна унікальна держава, які ми сильні, перспективні й багаті.

Отже, цього сезону актуально:

- квіти в будь-якому виконанні й будь-якого розміру;
 - рюші, шнурівки, бахрома, корсети;
 - спідниці: рясні й барвисті (циганські), молодіжні трапеції, а також легкі прозорі;
 - топи з американською проймою, батники та батистові пасторальні блузи з рясно призбореними рукавами.
- А також:
- речі з нальотом старовини: мереживо, вишивка, бісер, рукотворні квіти;
 - романтично-патріотичний одяг, що показує ваше вміння дослухатися до природи і краси;
 - усе привезене вами з далеких мандрів або стилізоване під екзотичні сувеніри «звідти».

Повернення

Кіно

На Київській студії хронікально-документальних фільмів вийшла перша частина трилогії «Я камінь з Божої праці» під назвою «Ольжич». А друга і третя стрічки — «Доба жорстока, як вовчиця» та «Незнаний війн» — створювалися на базі Національної кінематики України.

Епічний фільм, який триває впродовж трьох годин, пройшов у столиці майже непомітно і мав вельми скромну пресу. Та й, справді, хіба в наші дні може зацікавити журналістів історія співвітчизника, полум'яного поета й не менш полум'яного борця за волю країни, розказана у традиційній манері, без скандальних ескапад, «смажених» подробиць, чорнухи та еротичного зойку?!

Нехтуючи сучасним «джентльменським набором» художніх прийомів, автори трилогії — сценарист Леонід Череватенко і режисер Аркадій Микільський — розповіли майже куртуазну історію про Честь, Самовідданість, Дружбу. На екрані — трагічна доля цілого покоління українців, які хотіли бачити свій народ щасливим, а країну достойною, та яких брутально викреслили з вітчизняної історії, поставивши тавро зрадника.

Хто ж такий Ольжич? Дивне ім'я, схоже на ім'я давньоруського княжича, слов'янського бога... Олег Кандиба (поетичний псевдонім Ольжич) був талановитим поетом, знаним у наукових колах ученим, видатним політиком, сином чудового лірика О. Олеса. Освічений і універсально обдарований, справою свого життя вважав працю в Організації українських націоналістів (ОУН), де з одностудіями виборював незалежність України.

Він був великим романтиком і зовсім не відповідав стереотипу революціонера-бунтівника, такого собі невротика-бомбіста, натомість був розважливим, іронічним, рішуче виступав проти терору.

Автори фільму вибудовують драму в класичному дискурсі біографічного жанру: герої на тлі історії. Контекст розгортається завдяки кінохроніці та фотографіям, а постать Ольжича виписується численними свідченнями тих, хто був поруч з ним. Водночас ці синхронні спогади-сповіді створюють груповий портрет людей української еміграції з притаманними їй ностальгією, вразливістю, глибоким відчуттям особистої драми, пот-

ребою у спільноті. Ні похилий вік, ні фізична неміч, ні поневіряння по світу не пригасили в них гостроти розуму, душевного піднесення, живого вогника в очах. Викликають подив їх тонкі спостереження, здатність до глибокого аналізу як особистості свого товариша, так і об'єктивних обставин, які супроводжували життя Ольжича. В них присутнє те, що, на жаль, зникає з кожним наступним поколінням: шляхетність, душевна витонченість, здатність до жертвності — складники людини високих якостей.

Вважаю, ці безцінні «синхрони» — найвиразніший та найбільш емоційно насичений компонент структури кінотрилогії. Вони діють на уяву як спалахи пам'яті, з яких послідовно та обережно, ніби зі шматків мозаїчного скла, автори вимальовують трагічний образ поета та «незнаного воїна». Шкода, що не залишилося бодай крихітного клаптика стрічки, яка зафіксувала б живого Ольжича. Але є фотографії, з яких дивиться на нас гарний, стрункий, вишукано вбраний чоловік з відкритим обличчям і трохи насмішкуватими очима. Такими ж гарними і молодими залишаться назавжди друзі й однодумці Ольжича, розстріляні в Бабиному Яру 1942 року, — поетеса Олена Теліга, Михайло Теліга, Іван Ірлявський, професор Гупало.

Трипільська цивілізація, яку вивчав доктор Кандиба, таїть у собі безодню загадок. Не менше їх і в нашої близької історії. По крихтах вибудовується ще одна історична трагедія народу. До того ж — жодного наміру віднайти черговий сенсаційний факт і виплеснути його на вкрай очманілого від таких сенсацій глядача. Творці фільму ставлять перед собою благородну мету — повернути у вітчизняну культурну скарбницю імена несправедливо забутих талановитих українських інтелігентів, справжніх патріотів.

Архівний кіно- та фотоматеріал супроводжує надзвичайно коректний авторський коментар, без жодного натяку на кон'юнктуру або прикрасування фактів. Лише правда, якою гіркою вона не була б.

Аналізуючи причини тогочасного розколу українських націоналістів, Ольжич у статті «Дух руїни» писав: «Уся історія України — це боротьба двох сил: конструктивної, що зкупчує українську потугу, щоб звернути її назовні, і руйної, що розпорошує її у взаємному самопожиранні та несе

*«Ви вийшли незнані із темряви нор
Позначити шлях перемоги».*
ольжич.

розбиття і розклад. А вслід за цим завжди йшло панування чужинців над Україною». Як правдивий політик і мислитель, О. Кандиба зробив істотний внесок у формування державотворчої свідомості українських патріотів того часу, що він назвав «добою визвольних змагань».

Ця доба виявилася надто жорстокою для багатих синів України. У фільмі відтворюється трагічний фінал одного з них. Дедалі вужчим стає зашморг, один кінець якого тримають більшовики, другий — нацисти.

...1941-й. Унікальні кадри окупованого Києва. Неймовірно, але тут функціонувала Спілка письменників, виходили, не без участі Ольжича, газета «Українське слово» та журнал «Литаври». Він був тоді молодим і вірив у перемогу, а залишалося прожити лише три роки. Син ніколи не побачить батька...

Емоційною кульмінацією трилогії, на мій погляд, є розповідь Ольги Маланчук про арешт Ольжича нацистами. Вдаючися до біблійних аналогій, вона відтворює події піввікової давнини з таким глибоким трагізмом, так детально і яскраво, наче той жахливий день був зовсім недавно. І ми розуміємо: біль не вщух, він нагадує про себе, повторюється знову і знову, як повторюється в історії людства і окремого народу акт жертви, мученицької смерті, зради і повернення вічної пам'яті.

Лариса БОЛЬШАК.

P.S. Коли матеріал готувався до друку, стало відомо, що кінорежисер Аркадій Микільський та кінодраматург Леонід Череватенко за створення трилогії удостоєні Національної премії України імені Т. Г. Шевченка. Щиро вітаємо їх із заслуженою відзнакою!

«Губернатор» представляє Харківщину

Досвід

Всеукраїнський громадсько-політичний журнал «Губернатор» завоює все нових шанувальників. Бо це чи не єдиний кольоровий часопис, який масштабно — понад 120 сторінок — розповідає про життя регіонів України, здобутки на шляху реформ, клопоти владних структур, зокрема, облдержадміністрацій і людей, що їх очолюють.

Четвертий номер «Губернатора» присвячений Харківській області. Читачі знайдуть тут найрізноманітнішу інформацію про Слобожанський край, познайомляться з людьми, які не скаржаться на складні обставини, а впевнено працюють за нових умов, досягаючи вагомих результатів.

«З кожним робочим днем на посаді голови обласної державної адміністрації, — зазначає Євген Кушнарьов, — я все більше впевнююсь у тому, що Харківщина з її багатими культурними традиціями,

професіоналізмом та працелюбністю її селян і робітників, високою концентрацією наукового потенціалу має прекрасні перспективи й те гідне майбутнє, якого заслуговують усі, хто трудиться в цьому краї».

В яскравих фото — сучасне й минуле Слобожанщини, повсякденна праця, захоплення, роздуми й надії губернатора.

Автори часопису — перший заступник голови облдержадміністрації Олександр Колесніков, генеральний директор авіаційного заводу, Герой України Анатолій Мясця, генеральний директор ВАТ «Турбоатом» Анатолій Бугаєць, президент агрофірми «Сади України» Олексій Зайцев та інші — розповідають на сторінках «Губернатора» про трудові будні своїх колективів, нові сучасні технології, соціальний захист робітників і селян, реформи в агропромисловому секторі та їх віддачу.

Читачі «Губернатора» зустрінуться на його сторінках із зорним подруж-

жям народних артистів України Білоножків — Світланою та Віталієм, знайдуть іншу цікаву інформацію.

І ще приємна звістка: журнал «Губернатор» визнано кращим журналом 2001 року.

Вітаємо колег і бажаємо подальших здобутків!

На фото: головний редактор журналу «Губернатор», заслужений журналіст України Богдан Білейчук з призом «Кращий журнал 2001 року».

Колонка оглядача

Щоб ненароком музи не образились

Ми вже повідомляли про ювілейне (десяте) вручення театральної премії «Київська пектораль». З нагоди ювілею церемонію перенесено з театру імені Франка, де вона завжди відбувалася, до більшого залу — Міжнародного центру культури і мистецтв (колишній Жовтневий палац). Зал напочатку був повен, але, ще до оголошення основних нагород, публіки дуже поменшало. Прикро, але схоже, що знаменита «Пектораль» втрачає колишній престиж. Якись причини цього можна вбачати у загальній київській театральній ситуації: відсутність свіжих ідей, нових імен, дедалі менше несподіванок, дедалі менше конкуренції. Але існують, здається, й суттєві внутрішні, кулуарні причини. Вони тут не менш важливі.

Пригадується, ще недавно художній керівник столичного театру російської драми Михайло Резникович дуже різко бунтував проти «Пекторалі», звинувачував журі в необ'єктивності, погрожував, що його театр не братиме участі «в цих недостойних іграх», і таки одного разу здійснив погрозу (хоч тоді якраз російська драма, мов на гріх, показала кілька дуже хороших акторських робіт). У цьому, звісно, був елемент ревнощів. Але цього року він чомусь не ревнував. І подумалося ось що. Оскільки досвідчений Михайло Юрійович чудово відчуває настрої театального середовища, то, мабуть, він збагнув: нервувати нема чого, бо нема за що боротися. Отримаєш «Пектораль» чи ні — байдуже.

Це, звісно, лиш здогад. Але цей здогад має й інші підстави. Цього року церемонія «Пекторалі» була аж до несмаку помпезна (постановник, як і минулого року, Олег Марцинів). І на цьому тлі надто часто було видно не стільки боротьбу смаків та оцінок, скільки вольові зусилля журі. Якщо торік дві пекторалі на одну номінацію з'явилися ніби випадково, то цього року вже в трьох номінаціях було по два переможці. Цілком зрозуміле бажання: не образити нікого з достойних (справді достойних) людей. Але коли так піде далі, то пектораль можна буде отримувати мало не за заявою профкому. Легко уявити, скажімо, що в номінаціях «краща чоловіча роль» (Богдан Ступка та Анатолій Хостікоєв) і «краща чоловіча епізодична роль» (Дмитро Лаленков та Євген Шах) голоси журі розділилися порівну. Але неможливо повірити, що журі так само одностайно визнало переможцями у номінації «краща вистава для дітей» аж дві явно не кращі вистави. Ну, не вдався сезон на дитячі вистави! То краще зняти номінацію, аніж профанувати її — лиш заради того, що, мовляв, це ж для діток, святе діло! Це небезпечна тенденція: намагаючися «нікого не образити», можна ненароком образити муз. У «Пекторалі» й без того завжди вистачало суб'єктивності: колись «не помітили» у Лівобережному театрі «Бес... конечное путешествие» Олексія Лісовця, «не побачили» чудову виставу Театру на Подолі «Переклади», цього року там же, на Подолі, «проминули» чудові акторські роботи Галини Ткач і Тамари Плашенко в «Концерті для роаяля в чотири руки». Що ж, суб'єктивність — супутниця всякої оцінки, але вона мусить знати своє місце. На цій оптимістичній ноті й завершимо. Хай живе «Київська пектораль». Вітаємо — вони того варті — переможців. Цього разу, ними стали, включно з вищезгаданими: Неоніла Білецька (краща жіноча роль, «Глядачі на виставу не допускаються», Лівобережний театр), Станіслав Моїсєєв (за кращу режисуру — вистави «Лев і Левиця», «Гедда Габлер», Молодий театр), Сергій Маслобойщиков (за кращу сценографію — «Гедда Габлер», Молодий театр), Олександр Кохановський та Олександр Курій (за кращу музичну концепцію — «Sanctus», театр «Вільна сцена»), Ірина Дорошенко (краща жіноча роль другого плану — «Маркіза де Сад», театр імені Франка). Краща вистава великої сцени — «Глядачі на виставу не допускаються» (постановка Юрія Одногого, Лівобережний театр), краща камерна вистава — «В пошуках утраченого часу» (постановка Владислава Троїцького, ЦСМ «Дах»). У номінації «мистецька подія року» нагороджено виставу Алли Рубіної «Неймовірний бал» у Російській драмі. За особистий внесок у розвиток театру нагороджено М. Мерзлікіна, Л. Запорожцеву, С. Олексенка (на знімку).

Христофор ГРУША.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ДЗЕРКАЛО

ЛОВИТИ...

МИТЬ

«Голос України», 30 березня 2002 року. № 60 (2811)

(Початок на 1-й стор.).

На перший погляд нема нічого легшого, як промчатися бігцем з вітерцем спортивною доріжкою чи парковою зоною. Але на картингу — інша справа. Відповідальна. Швидкісна. Вона потребує уважності, пильності, зосередженості. Мить — і ти далеко. Ще мить — і ти, як вітер. Відчувати це дуже приємно.

Керівник гуртка Олександр Новицький вважає, що його вихованці незабаром не тільки знатимуть ази їзди, слюсарну справу, а й пізнають радісну мить перемоги. У своєму становленні. У майбутніх життєвих колізіях. У гурток найчастіше записуються ті, в кого буяє юна енергія. Не завжди вона реалізувалась у добрих ділах. Нікому було підказати, як вчасно загальмувати на невеличкому повороті. Та тепер, схоже, у хлопців є мета, є орієнтир, є наставник. Отже, наступна мить — прогнозована... Головне, її хочеться ловити!

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Юні картингісти у віпний від уроків час вчаться ловити... мить

До виборів готовий

— Питаєш, чому я у сухопутно-морській одежі? А вгадай! Нє, то не німці «гумінітарку» підкинули. І де ти бачив, щоб на моряцькій безкозирці німецького матроса російською було написано «Тихоокеанский флот». То сина Петра — він за Союзу, у вісімдесятих, у Владивостоці служив... А кирзяки перейшли від прадіда Федора Кузьмича. Історичні! Він у них ще за Петлюри у похід ходив. А штани — оці, плямисті, я в знайомого прапорщика за півлітра виміняв. Він так у трусах із пляшкою і повів роту вояків на маневри. Вони там всі в трусах були, і... в кедах. Спортивна рота називається.

А ти, знай, допитуєшся, чому я це все на себе нап'яв. Нє, мобілізації не було. Та й кому я, трухлявий пень, треба? Я сам себе мобілізував на боротьбу із внутрішнім ворогом.

У нас же кожні чотири роки, як ти знаєш, священна війна. Її оголошує жменька майбутніх народних депутатів лекторату за голоси. Іде війна не за перемогу, а за мандати. У ті роки я недосвідчений був, легко віддавав свій голос. То з-за того, що хотів, як краще, а вийшло, як завжди. А останній раз мене гречкою обезброїли. Соромно, як згадаю. Принесли аж додому... «П'ять кілограмів, тільки проголосуй діду так, як треба!» Не витримав, проголосовував, як їм треба. А що ти хочеш, я востаннє до цього гречку їв ще за Брежнєва. Смачна була, засмажена салом... Ну хлопці й купили мене гречкою. Хоч би гречка, як гречка, а то як найвє, то тиждень жив, штани не застібаючи. Ага, в нужники тимчасово прописався, в двері якого баба згодом азбукою Морзе і простукала про перемогу нашого кандидата.

А це, знатця, знову виборчий марафон починається. Але цього разу я до нього добряче підготувався. Амуніція, бачиш сам, підходяща. Вчора в трьох місцях перекопав головну вулицю Хутора. Тепер ніякий «мерседес» із гречкою... чи то пак із кандидатом у депутати не пройде. Ага, одна ямка — на в'їзді в Хутір, друга — на виїзді... Де третя? Біля хати вчорашнього голови колгоспу, а нинішнього лідера селян. Він теж рветься у Верховну Раду. Рвавсья!.. А коли побачив біля двору яму (я вночі її копав), зняв свою кандидатуру. Кажє: «Боюся мафії», то, мовляв, це вона попереджає — «твое місце не в Києві, а в ямі». Перелякався... Лідер.

Тепер я так просто свій голос не віддам. Лекторат чим б'ють? Газетами, радіо й телебаченням... Я пресу не читаю, телевізор, слава Богу, поламався, а радіо я глушу... Бачиш, які затички з вати для вух приготував. Кілограмові! Тільки почую по радіо виступ кандидата, затички у вуха і... Тиша й порядок.

Нє, психічна атака мені не страшна. Мене хвилює інше. Онук твердить, що на майбутніх виборах нас, лекторат, будуть завойовувати олігархи від газу. От тут у мене слабке місце — протигаза не маю. Поможи мені дістати, ти ж у Житомирі живеш. А там протигази явно більш, ніж у нас на Хуторі.

Мені б ще танк доп'ясти. В тебе нема знайомого прапорщика танкових військ? Мені танк назовсім не треба, мені б в оренду. На три місяці. За кожен місяць я готовий дати по мішку картоплі. І солярки не треба. Солярку мені сусід позичить для такого святого діла. Півжиття готовий віддати, аби тільки триста метрів прогнатися за кандидатом «мерседесом» танком. От би полякати! Хай би надовго за-

Брехати в ім'я Батьківщини, отже, захищати її від правди

пам'ятав, що виборці не лише свій голос можуть йому віддати, а й танк завести.

І от що мені ще не подобається. Чому ті, що рвуться до Верховної Ради, нас лектором звуть? Ми — народ! А як казав Горький Максим — то звучить гордо! А я хоч і старий, але гордий. Хватить мене краденою гречкою годувати і лапшу на вуха вішати.... Хватить!

Монолог діда Панька записав Василь ОСТАПЧУК.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ. Житомир.

У вас спина... без охоронця

Нарешті і в нас навчилися відзначати 1 квітня цивілізовано. Пам'ятаючи певні традиції брехливого понеділка, влаштували конкурс «У вас спина біла». Вєсь лютий і вєсь березень, м'яко кажучи, неправду казали не тільки учасники виборчих перегонів, а й конкурсанти незвичайного змагання. А до фіналу вийшли двоє бувалих у бувальцях скоробрехів, які й продовжили змагання.

— Учора на даху пивниці «Водолій» приземлився НЛО, — почав для розминки здалеку перший фіналіст і навіть сам почервонів від примітивної вигадки. — Вилізли, значить, двоє витрішкуватих, спитали дорогу і курс долара та й подалися собі далі.

— То вони до мене прилітали, — навіть не зморгнув оком другий. — Деякі формальності улагоджували. Якщо не віриш — подивися, — тикнув новеньке посвідчення «Брата по розуму» під номером 1103202.

— А у водоймі за пустирем біля заводу завелася чудернацька істота з рогами та щупальцями спрута. Бридка, немов наша дійсність, та ще й волає, коли зголодніє: «Подайте, нехай вам Бог помагає!..»

— Це називається: чув дзвін, та не знаєш, де він! — парирував опонент. — В отій бридкій калюжі не потвора, а звичайнісінька риба завелася. Окунці, карасі і навіть форель. Мій сусід вуд-

кою піввідра натягав. Сам куштував смажену — пальці проковтнеш.

Суперник збагнув, з ким має справу, і вирішив діяти нахабніше.

— Оце отримав зарплату за квітень 2020 року наперед. І досі тепер сушу голову — куди гроші дівати?

— Хіба ти один такий горопашний? — сплеснув руками суперник. — У нашому селі навіть усім дошкільнятам вже пенсії виплачують за майбутній робочий стаж. Дожилися...

Крити було нічим, і брехуни змінили тему.

— Телевізор днями дивився. Не повіриш — за дві години жодної тобі реклами!

— Чому ж не повірю? Вірю. Бо знайомий із нововведенням: рекламу транслюватимуть тільки у визначений час — о третій ночі. Хочеш — дивись, а хочеш — спи.

Один з фіналістів помітно занервувався і кинувся у відчайдушну атаку.

— Мій кіт на дозвіллі вивчив три мови: китайську, японську й арабську! Муркоче, клятий, як інтурист.

— Подумаєш! Я позавчора на власні вуха чув, як заступник голови держадміністрації розмовляв ... державною мовою!

Опонент, схоже, не чекав такої підступності, бо гарячково почав ловити повітря і тільки спромігся на жалюгідне:

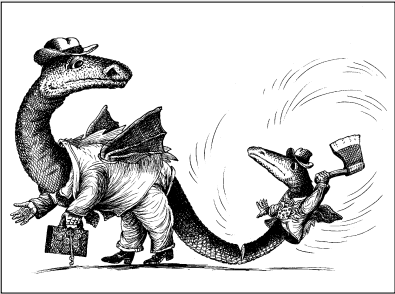
Синонім у законі

Прем'єр-міністр:

— Давайте забудемо про слово пільги — є слово стимули...

ВІД ЧЕРГОВОГО.

То, може, заодно й забути про слово злодій, краще — стимулянт?!

Ваша мета — 200...?

Президент України:

— Або ми будемо нацією, або ми будемо державою — або футбольним

полем, де грають стратегічні партнери...

ВІД ЧЕРГОВОГО.

Передавати в оренду поле стратегічним партнерам — геніальна ідея. Бо контрольний пакет можна залишити нашій футбольній федерації на чолі з Г. С.

Черговий «по дошці» Вілен КАЙДАШ. Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Дошка пошани

Із грязі — в князі

А недавно з будівництва нової вінницької в'язниці приватний перевізник Х. купив... баштовий кран.

ВІД ЧЕРГОВОГО.

Подійкують, що це був протест: мовляв, у новоспеченій в'язниці знову сидітиме сірома, а олігархи жируватимуть на волі. Але тепер Х., очевидно, стане першим олігархом — клієнтом цієї в'язниці. Бо світить йому стаття за розкрадання в особливо великих розмірах...

7 мішків гречаної вовни

Плюралізм смаків

Саливон сказав Кіндрату:

— Я на вибори піду, Смачно пишуть кандидати, Ті, що пнуться в депутати, — «Голосуйте «За ЄДУ»!..

А Кіндрат:

— Іще смачніше Стане, друже Саливон. Отоді, коли напишуть — «За ЄДУ і випивон»!

Олесь ІНГУЛЕЦЬ.

Шило—пролаза

— Ну, хто там «за»? Усі! Хто «проти»?.. Нікого навіть і вколотися.

За звичкою

Стара. Вже висохла Водиця. Вона все ж звалася — криниця.

Кишеня і голка

Кишеня брала чужі речі сміло, Та голка все-таки пришила діло.

Терпугів характер

Усе життя я трусь об щось тверде, Тому і правди не доб'юєш ніде.

Щира сповідь сокири

Знаю: моя це справа — все з плеча рубати... От тільки б в руки не потрапить ката.

Іван ПЕРЕЛОМОВ.

Оце ефект!

Нову енергозберігаючу технологію зимування населення, що дає змогу зекономити до 95 відсотків електроенергії, вугілля і газу, розробили в Кизяківській райдержадміністрації. Технологію вже випробували, розрахунки економії підтвердилися. Глава райдержадміністрації одержав орден та солідну матеріальну винагороду, 95 відсотків населення району від холоду вимерзло.

Забезпеченість забезпечено!

Ще 6530550050 фондів допомоги малозабезпеченим створено напередодні виборів у Банановому Маразматорі. Тепер їх тут стільки, що на кожного нужденного припадає вже по 45 фондів.

Підготовка триває

На «відмінно» підготувалися до реструктуризації боргів реорганізованих підприємств чиновники Кизяківської райдержадміністрації. Вони вже приготували для своїх майбутніх подарунків 45 тисяч порожніх мішків.

Кому посміхається фортуна

У Тюфяківській облдержадміністрації найбільше таланить голові. Практично не було жодного дня, щоб він не знайшов на своєму робочому столі конвертика з доларами.

Завидна стабільність

Неабиякою стабільністю вирізняється ситуація на заводі «Фігмаш». Завод як зупинився п'ять років тому, так і стоїть собі....

У XXI століття —

у всеозброєнні

У Банановому Маразматорі триває модернізація освіти, медицини. Тепер кожному педагогові, бібліотекарю чи медпрацівнику, який захоче покопирсатися на смітнику, за помірну платню (найчастіше — у рахунок його зарплати) видають модернізовану палицю.

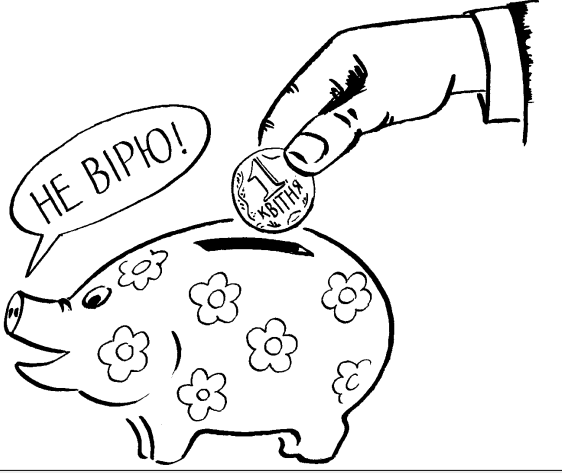
Це вигідно

Бізнес-еліта Бананового Маразматору постійно розробляє нові види підприємництва. Особливе поширення на практиці вже отримали такі його надзвичайно вигідні різновиди, як банкрутство, списання боргів, необґрунтоване надання пільг.

З невеличкою поправкою

Населення Бананового Маразматору за звітний період зменшилося лише на 47 відсотків і становить тепер аж 3,7 мільйона людей. Це, щоправда, з урахуванням того, що людьми тут вважають і шакалів, і гадюк, і трутнів.

Олександр ПЕРЛЮК.

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

Шановний акціонер

Закритого акціонерного товариства «УКРСКЛОПРОМ»
10 квітня 2002 року за адресою: 73000, м. Херсон, пров. Янтарний,2 відбудуться позачергові Загальні збори акціонерів ЗАТ «Укрсклопром», призначені правлінням Товариства.
В порядку реалізації ст.43 Закону України «Про господарські товариства» доводимо до Вашого відома остаточну редакцію порядку денного:
Порядок денний:
1. Про приєднання ДП «Херсонський завод скловиробів» до ЗАТ «Укрсклопром» у зв'язку з укладенням Договору оренди цілісного майнового комплексу ДП «Херсонський завод скловиробів».
2. Внесення змін до статуту.
3. Про укладення договору на ведення реєстру власників акцій.
4. Поточний звіт Правління ЗАТ «Укрсклопром» щодо фінансово-господарської діяльності товариства за час його існування, стану виконання поточних планів діяльності та вжитих заходів по їх виконанню.
5. Доповідь голови правління щодо перспектив діяльності товариства, впровадження та розробки бізнес-планів на другий квартал 2002 року та на 2002 рік в цілому.
6. Звіт Спостережної Ради щодо аналізу діяльності Правління по здійсненню поточної діяльності, реалізації інвестиційної, технічної та цінової політики.
7. Доповідь голови правління щодо дивідендної політики ЗАТ «Укрсклопром».
8. Затвердження Регламенту загальних зборів акціонерів ЗАТ «Укрсклопром».
9. Затвердження Регламенту Спостережної Ради ЗАТ «Укрсклопром».
10. Затвердження Положення про Правління ЗАТ «Укрсклопром».
11. Затвердження Положення про ревізійну комісію ЗАТ «Укрсклопром».
Довідки за тел. 8 (0552) 326-385.

З повагою Голова правління Ю. М. ЛИТВИНЕНКО.

До відома акціонерів ВАТ «ЕК «Севастопольэнерго»!

Повідомляємо, що чергові загальні збори акціонерів, які були оголошені на 10 квітня 2002 року («Цінні папери України № 43-44 (447-448) від 22.02.2002 р. та у номері від 27.03.02 р. «Слава Севастополя»№ 35 від 21.02.2002 р., № 58 від 28.03.02 р переносяться на 24 квітня 2002 року на 11.00 за оголошеною раніше адресою — м. Севастополь, вул. Хрустальова, 44, ВАТ «ЕК «Севастопольэнерго» актова зала з оголошеним раніше порядком денним, а саме:
1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності товариства за 2001 рік та основні напрями фінансово-господарської діяльності у 2002 році.
2. Затвердження звіту та висновків ревізійної комісії щодо річних звітів та річного балансу товариства.
3. Звіт Спостережної ради товариства.
4. Про розподіл прибутку ВАТ «ЕК «Севастопольэнерго» за результатами роботи в 2001 році. Затвердження порядку розподілу прибутку на 2002 рік.
5. Обрання та відкликання членів спостережної ради.
6. Обрання та відкликання членів ревізійної комісії.
7. Про укладання колективних угоди та договору.
Реєстрація учасників зборів здійснюється з 9.00 до 10.30 у день проведення зборів за місцем їх проведення. Для реєстрації учасникам зборів необхідно мати паспорт (або документ, що посвідчує особу); уповноваженим особам — паспорт (або документ, що посвідчує особу); та засвідчене згідно з діючим законодавством доручення на право представляти на зборах інтереси акціонера, який надав уповноважений особі такі права.
Звертатися за адресою: 99040, м. Севастополь, вул. Хрустальова, 44, ВАТ «ЕК «Севастопольэнерго». Довідки за телефоном: (0692) 57-20-99, факс. (0692) 55-33-14.

Правління ВАТ «ЕК «Севастопольэнерго».

Арбітражний суд Хмельницької області (29000, м. Хмельницький, майдан Незалежності,1) 15.10.2001 р. порушив справу № 4/63-Б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю Багатопрофільної виробничо-виробничої фірми «Сузір'я» (30100, Хмельницька обл., м. Нетішин, вул. Лісова,3) код ЄДРПОУ 21339872, р/р 26006146 в АППБ «Аваль» м. Здолбунів, МФО 333379.
Розпорядником майна призначено Ковальчук Ірину Іванівну (ліцензія № 047982 від 19.10.2001 р.). Адреса: м. Хмельницький, вул. Пушкіна, 9., кв.25.Претензії кредиторів приймаються в місячний термін з дня публікації оголошення.

Хозяйственным судом Днепропетровской облсти — 49600, г. Днепропетровск, ул. Куйбышева,1а, возбуждено дело № Б24/22/02 о самобанкротстве коммунального предприятия «Днепропетровская передвижная механизированная колонна № 89»: 49101, г. Днепропетровск, ул. Красная,20 а.
Распорядителем имущества назначен Козаченко Владимир Михайлович (лицензия № 249591).

Господарським судом Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1 за заявою ТОВ фірма «Блок» порушено справу № 10/54 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Еталон Плюс» (315326, м. Кременчук, вул. О. Кошевого, 16, код ЄДРПОУ 30068199, р/р 26000301370998 в АК ПІБ м. Кременчука, МФО 331144). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Чорнокондратенко Інесу Петрівну, ліцензія № 047555 від 21.06.2001 року.

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗАТ "УКРАЇНСЬКИЙ КРЕДИТНИЙ БАНК" ЗА IV КВАРТАЛ 2001 РОКУм (Ліцензія НБУ №16 від 02.08.1996 р.)			
БАЛАНСОВИЙ ЗВІТ			
Рядок	Найменування статті	01.01.02	(тис.грн.) 01.01.01
АКТИВИ			
1	Кошти та залишки в НБУ	22 011	27 077
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються НБУ, та цінні папери, емітовані НБУ	0	0
3	Кошти в інших банках	90 490	125 516
4	Цінні папери на продаж	312 246	22 456
5	Кредити та заборгованість клієнтів	139	565
6	Інвестиційні цінні папери	30	30
7	Довгострокові інвестиції до асоційованих компаній	0	0
8	Дочірніх установ	9 718	4 890
9	Основні засоби та нематеріальні активи	48 568	37 984
10	Нараховані доходи до отримання	54 816	54 816
11	Інші активи	0	0
	Усього активів	500 954	484 419
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
12	Кошти банків	176 202	235 252
13	Кошти клієнтів	212 628	179 861
14	Інші депозити	3 575	0
15	Боргові цінні папери, емітовані банком	0	4 423
16	Нараховані витрати до сплати	3 851	7 627
17	Інші зобов'язання	50 498	7 295
18	Усього зобов'язань	446 754	428 458
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
19	Статутний капітал	26 816	26 816
20	Капіталізовані дивіденди	0	0
21	Акції, що викуплені в акціонерів	0	0
22	Емісійні різниці	41	41
23	Резерви	14 893	14 893
24	Результати переоцінки	4 099	0
25	Нерозподілений прибуток у тому числі сума переоцінки у разі вибуття необоротних активів	8 351	14 211
26	Усього власного капіталу	54 200	55 961
27	Усього пасивів	500 954	484 419
ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Рядок	Найменування статті	тис. грн.)	
		01.01.02	
1.1	Процентний дохід	82 291	
1.2	Процентні витрати	(56 283)	
2	Чистий процентний дохід	26 008	
2.1	Комісійний дохід	(1 865)	
2.2	Комісійні витрати	10 344	
3	Чистий комісійний дохід	0	
4	Дивідендний дохід	(15 705)	
5	Чистий торговельний дохід	0	
6	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	0	
7	Прибуток від довгостр. інвестицій в асоційовані компанії	483	
8	І дочірні установи та інші інвестиції	(7 503)	
9	Інший операційний дохід	3 948	
10	Операційний дохід	21 130	
11	Загальноадміністративні витрати	(7 503)	
12	Витрати на персонал	(4 871)	
13	Прибуток від операцій	8 748	
14	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	(3 591)	
15	Прибуток до оподаткування	5 157	
16	Податок на прибуток	5 144	
17	Прибуток після оподаткування	(9 999)	
18	Непередбачені доходи/витрати	(4 999)	
19	Чистий прибуток/ збиток банку	145	
Голова правління		Ю.І.Лях	
Головний бухгалтер		Д.А.Яковлева	

Правління ВАТ «Енергопостачальна компанія» Житомиробленерго»

повідомляє своїм акціонерам, що на вимогу акціонера, що володіє більш ніж 10% акцій, чергові загальні збори акціонерів, оголошені на 12 квітня 2002 року переносяться на 26 квітня 2002 року зі слідуючим порядком денним.
1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності за 2001 рік та основні напрями діяльності на 2002 рік.
2. Звіт спостережної ради про роботу за звітний період.
3. Звіт ревізійної комісії та висновки по річному звіту і балансу за 2001 рік.
4. Затвердження розподілу прибутку за 2001 рік та планового розподілу прибутку на 2002 рік.
5. Про ліквідацію відособлених структурних підрозділів.
6. Відкликання та обрання членів спостережної ради.
7. Відкликання та обрання членів ревізійної комісії.
8. Про укладання колективних угоди та договору.
Довідки за телефоном (0412) 20-20-85.

Господарський суд Житомирської області (10000, м. Житомир, вул. Мала Бердичевська, 25) порушив справу про банкрутство: — ВАТ «Новоград-Волинський завод продовольчих товарів» м. Новоград-Волинський, вул. Газаріна, 41, код 00377667, р/р 2600535 в Новоград-Волинському відділенні АППБ «Аваль», МФО 311614, р/р 2604023 в Новоград-Волинському відділенні АППБ «Аваль», р/р 2604717 в Новоград-Волинському відділенні АППБ «Аваль», МФО 311614, номер справи — 1/24 «б» Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Дочірні підприємства ЗАТ «Прут» Комерційний центр «Яремчанка», «Яремчанські делікатеси», «Дора-ліс-Прут», «Транспрут» оголошують про свою ліквідацію Ідент. коди 25072207; 25072199; 25072182; 25072213.
Юридична адреса: м. Яремча, вул. Лугівська, 18, Івано-Франківська обл.
Претензії приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення за адресою: м. Яремча, вул. Лугівська, 18.

Повідомляємо про ліквідацію приватного підприємства «ВІКТОРІ-99», зареєстрованого Радянської районною державною адміністрацією м. Києва 14.04. 1999 р. за № 11631, ідентифікаційний код 30307807, в зв'язку з рішенням засновника № 3 від 19.03. 2002 р. Претензії приймаються по тел. 568-26-84.

КП «Тунельспецбуд», ЗКПО 21484114 місцезнаходження: м. Київ, Столичне шосе,100 змінює свою організаційно-правову форму на ТОВ «Тунельспецбуд» з місцезнаходженням м. Київ, вул. Промислова, 7.

До відома громадськості
ДПЗД «Укрінтеренерго» (м. Київ, вул. Фрунзе, 85, тел./факс: 463-57-73) подало до Національної комісії регулювання електроенергетики заяву про видачу ліцензії з постачання електроенергії за нерегульованим тарифом за місцем здійснення заявленої діяльності на території України.

Господарський суд м. Києва (вул. Б. Хмельницького, 44-б, м. Київ-30) порушив справу № 23/162 про банкрутство Закритого акціонерного товариства «Українська паливно-енергетична компанія», вул. Панфіловців, 20, м. Київ, 01015; поштова адреса: вул. Дегтярівська, 8-а, м. Київ, 04050; р/р 26000962480187 в КФ Першого Українського міжнародного банку (ПУМБ), МФО 327555, Код ЄДРПОУ 24103294. Розпорядником майна у справі № 23/162 призначено Арбітражного керуючого Тонконога Анатолія Володимировича (Ліцензія Міністерства економіки та з питань Європейської інтеграції України, Серія АА № 249961 від .19.10.2001 р., а/с 3, м. Київ-04112).

Господарським судом Чернігівської області (14000, м. Чернігів, проспект Миру, 20) порушено справу № 9/132-6/40-6 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Багет» (14000, м. Чернігів, вул. Гетьмана Полуботка, 18; код 22826315, н/р 26005301238 в ОПЕРВ Облуправління Ощадбанку, м. Чернігова, МФО 335353). Розпорядником майна призначено Танську Тетяну Юріївну (ліцензія Міністерства економіки України № 034 від 21.08.2000 року). Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

ТОВ "Агроспрома" Зареєстроване в Радянській районній адміністрації м. Києва, код 30469273, реєстраційний №11836 від 01.07.1999р. повідомляє про ліквідацію Адреса: Україна, м. Київ, просп. Перемоги, 40 Усі претензії приймаються протягом 1 місяця за телефоном: (044) 490-72-00

ПП "ТІ Відродження" Зареєстроване в Дніпровській районній адміністрації м. Києва, код 31114654, реєстраційний №04927 від 12.09.2000р. повідомляє про ліквідацію Адреса: Україна, м. Київ, вул. Степана Сагайдака, 114а Усі претензії приймаються протягом 1 місяця за телефоном: (044) 490-72-03

ПП "ОП Перспектива" Зареєстроване в Дніпровській районній адміністрації м. Києва, код 31140621, реєстраційний №05841 від 12.09.2000р. повідомляє про ліквідацію Адреса: Україна, м. Київ, вул. Степана Сагайдака, 114а Усі претензії приймаються протягом 1 місяця за телефоном: (044) 490-72-02

На радість уболівальникам

Кабінет Міністрів України ухвалив рішення про висвітлення Національною телекомпанією матчів фінальної частини чемпіонату світу з футболу 2002 року, який відбудеться в Японії та Кореї з 31 травня по 30 червня. Отже, українські уболівальники зможуть спостерігати за цими подіями на своїх телескранах за допомогою УТ-1.

Як повідомив віце-прем'єр-міністр України Володимир Семиноженко, прийняття такої постанови зумовлено самим життям: у нашій країні палко люблять цей

наймасовіший вид спорту. Пан Семиноженко також наголосив, що спорт, а футбол особливо, уже давно посідає належне місце на Першому національному телевізійному каналі і збирає багато глядачів.

На думку віце-прем'єр-міністра, широке висвітлення чемпіонату світу сприятиме розвитку в Україні дитячо-юнацького футболу і пропаганді масового спорту серед молоді, а отже, допомагатиме у вихованні фізично здорового покоління. Ця проблема перебуває сьогодні під особливою опікою держави, наголосив він.

За допомогою жереба, що загалом задовольнив нас

Футбол. У штаб-квартирі УЄФА, в місті Ньон (Швейцарія), представники національних федерацій країн, які виступають у шостій відбірковій групі Євро-2004, взяли участь у жеребкуванні календаря.

Україну представляв перший віце-президент ФФУ **Олександр Бандурко**. Ось що він розповів:

— За кілька годин до жеребкування ми зібралися ще раз спробувати домовитися про якийсь варіант календаря. Але марно. Тоді відбулося те, що передбачено регламентом: команди розмістили за рейтингом — Іспанія, УКРАЇНА, Греція, Північна Ірландія, Вірменія. Потім для кожної витягували літеру. Ми бажали А або D, які передбачали три матчі восени 2002 року. Так і сталося, як хотілося: для нас витягли літеру D. Загалом ми задоволені таким жеребкуванням.

З консультантом Андрієм Медведєвим...

Теніс. Місцем проведення матчу Кубка Девіса у другій групі Євро-Африканської зони між командами України та Болгарії обрано Одесу. А якщо конкретніше — «Лаун-теніс Клуб», що на Французькому бульварі.

Ми зустрілися з президентом Федерації тенісу України Германом Беняміновим і дізналися від нього, що питання про місце матчу тривалий час дискутувалося. Головними конкурентами були Дніпропетровськ та Одеса.

Аргументи дніпропетровців відстоювали керівники «Південмашу» й особисто Володимир Сербін. А що матч відбудеться 3—

5 травня і в інтересах нашої команди ліпше зіграти його на відкритих ґрунтових кортах, то перевагу віддали Одесі. Там погода, найпевніше, буде сприятливіша.

— Уже визначено першого і другого номера української команди, — розповів Герман Федорович. — Це Орест Терещук і Андрій Дерновський. Двох інших «збірників» назвемо у другій половині квітня.

— А чому в збірній немає Андрія Медведєва?

— Це найбільш чітко для нас питання. На жаль, на заваді стало здоров'я Андрія. Ще на початку року він попрахав страховку в Асоціації тенісистів-професіоналів (АТП), яку йому надали. Це означає, що українській «зірці» дали можливість лікуватися і відновити форму після травми стопи. Отож півроку його рейтинг залишатиметься незмінним. Водночас за цей період Андрій не має права виступати не тільки у професіональних турнірах, а й у матчах на Кубок Девіса. Шкода. Втім, наш найсильніший тенісист неодмінно буде в Одесі, і не глядачем. Він виконуватиме роль консультанта збірної України, тренером-капітаном якої обрано Андрія Рибалку.

ни, тренером-капітаном якої обрано Андрія Рибалку.

— Розкажіть, будь ласка, про гравців болгарської збірної...

— У рейтингу АТП значаться десять болгарських спортсменів. Найвище місце серед них у Тодора Енева — 350-те. Далі розташувалися Радослав Лукаєв (383), Орлен Стайноичев (384), Нілен Велеєв (409), Івайло Трайков (476), Ілія Кушев (695), Віктор Іванчев (974), Іво Братанов (991), Димо Толєв (1157) та Марк Марков (1250). Хто саме прибуде до Одеси — стверджувати не наважусь.

— А який рейтинг у наших?

— Орест Терещук — 251-й, Андрій Дерновський — 583-й. На решту місць претендують: Сергій Ярошенко (600), Олександр Ярмола (961), Микола Дячок (1001), Іван Пучкарьов (1059). У Тараса Дем'яненка і Михайла Філими показники однакові — 1377.

Наша мета — повернутися до першої групи, де виступали протягом багатьох років.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімках: президент ФТУ Герман Бенямінов і консультант національної збірної України Андрій Медведєв.

! У номер

Як на Стеллиному святі

Спортивна гімнастика. Те, про що мріяла олімпійська і світова чемпіонка Стелла Захарова, здійснилося. У київському Палаці спорту відбувся міжнародний турнір її імені.

Окрасою відкриття став театралізований виступ вихованців естрадно-циркового училища. Це був справді європейський рівень. Яскраве і захопливе дійство багато разів переривалося оплесками.

А ще організатори запросили до Києва дітей-сиріт із школи-інтернату міста Новгорода-Сіверського. Для них приготували багато подарунків. Зокрема, кольоровий телевізор і футбольні м'ячі від клубу «Арсенал» вручив гостям директор арсенальської школи, у минулому форвард київського «Динамо», чоловік Захарової і, до речі, вихованець новгород-сіверського інтернату Віктор Хлус.

Більш як п'ять тисяч глядачів палко вітали почесних гостей Кубка Стелли Захарової, олімпійських та світових чемпіонів різних років, окрасу і гордість України — Ніну Бочарову, Бориса Шахліна, Людмилу Турищеву, Лілію Подкопасєву, Богдана Макуца, Оксану Омеляничик, Ігоря Коробчинського (нинішнього президента національної федерації), Григорія Місютіна та інших.

— Ми з чоловіком багато років працювали у Швеції, — розповіла президент київського міжнародного турніру Стелла Захарова. — Одного разу прийшли у відпустку додому і вирішили, що час повертатися. Але що робити? Вирішила, що неодмінно працюватиму в гімнастиці. Саме тоді «захворіла» ідеєю організувати великі змагання у столиці України. І запросити на них сильних учасників.

Одне слово, влаштувати щире і потрібне свято спортивної гімнастики, за якою кияни встигли засумувати. Адже впродовж багатьох років найбільші змагання з цього чудового виду спорту зазвичай відбувалися на олімпійській базі в Кончі-Заспі. І от, як кажуть, крига скресла. Тому щаслива бачити тисячі людей на трибунах головного спортивного залу країни.

Хочу подякувати міському голові Олександрові Омельченку, голові ЗАТ «Коктебель» Олександрові Гарану, іншим особам та організаціям, які допомогли провести наш турнір. І, звичайно, слова ширшої вдячності — «Голосові України» за інформаційну підтримку...

Перший змагальний день був насичений. У багатоборстві переміг лідер української гімнастики, срібний призер Олімпіади в Сіднеї Роман Зозуля. Він випередив товариша по команді Сергія В'яльцева («срібло») та росіянина Юрія Тихоновського («бронза»).

У жінок абсолютною переможницею стала українка Аліна Козич. Друге місце — в росіянки Анни Павлової, третє — в Альони Кваші (Україна).

Нарешті назвемо трійку призерів у змаганнях команд: чоловіки — Україна-1, Росія, Велика Британія; жінки — Україна-1, Росія, Нідерланди.

Суперечка на окремих снарядах завершилася учора пізно ввечері. І про них ми розповімо в наступному числі нашої газети.

В. Б.

На знімках: Стелла Захарова і її донечка Христинка; змагання на коні — захопливе видовище.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Фото з конверта

Якщо хлопчик у метро танцює брейк-данс, то це комусь потрібно...

Косметичка

Напоїть волосся... пивом

■ Змішайте одну чашку пива з трьома чашками води. Промивши волосся шампунем, полийте його пивною сумішшю, потримайте кілька хвилин і прополощіть. Протеїн і дріжджі, що містяться в пиві, допомагають волосся бути пишнішим і густішим.

■ У вологе волосся увітріть 3—5 ложок меду. Залиште на 20 хвилин, потім добре промийте. Якщо процедуру повторювати кілька разів, з часом мед може освітлити волосся. Тож, якщо ви блонетка, можете замінити мед на кленовий сироп. Обидві рідини допоможуть волоссю зберегти вологу і воно стане шовковистим і м'яким.

■ Якщо у вас жирне волосся, приготуйте такий розчин. З'єднайте одну столову ложку лимонного соку з половиною чашки води й увітріть у шкіру. Залиште на 20 хвилин, потім добре прополощіть теплою водою. Кислота лимона допоможе нейтралізувати жир.

Кросворд

ПО ГОРИЗОНТАЛІ:

1. Морський полярний птах. 3. Лівий або правий край військового строю. 8. Давньогрецька назва Дніпра. 9. Сплетений із квіток та листя вінок. 10. Змія родини гадюкових. 11. Спосіб, характер ходи, бігу коня. 14. Страва під соусом, приготована на великому вогні. 15. Самописний прилад для реєстрації змін рівня моря. 20. Четвертий ступінь у діатонічній гамі. 21. Друге ім'я Аполлона. 22. Згаслий вулкан на Вірменському нагір'ї. 23. Велика посудина, широко вживана в античному світі і Київській Русі. 25. Ріка в Китаї, Індії і Пакистані. 26. Великий тропічний птах родини лелекових. 27. Зореплавець. 29. Одиниця магнітної індукції. 31. Південне плодове дерево родини яблуневих. 32. Посудина з дужкою. 34. Один бік аркуша паперу в зошиті, книжці. 35. Артистка балету. 36. Збірник географічних карт. 37. Великий гурт овець.

ПО ВЕРТИКАЛІ:

1. Продавець квитків. 2. Спеціальне звання, чин. 4. Об'єднання окремих осіб, організацій, держав. 5. Веселий, жвавий український народний танець. 6. Пристрій для керування рухом автомашини. 7. Одержувач листа, телеграми. 12. Весільний головний убір нареченої. 13. Південноамериканська в'ючна тварина. 16. Заміна грубих, непристойних слів іншими словами. 17. Шерстяна або бавовняна густа тканина для легких пальт, костюмів. 18. Промовець, трибун. 19. Старовинне вітрильне багатovesлове військове судно. 23. Сорт винограду. 24. Кораловий острів кільцеподібної форми. 26. Засіб людського спілкування. 28. Почесна відзнака, нагорода. 30. Вертикальна частина будови. 31. Ризикована справа, здійснювана з метою наживи. 32. Пухнаста маса з бавовни. 33. Урочиста обіжянка, клятва.

Відповіді на кросворд від 23 березня

ПО ГОРИЗОНТАЛІ:

1. Кайра. 3. Фланг. 8. Борисфен. 9. Гірлянда. 10. Гюрза. 11. Алюр. 14. Соте. 15. Мареограф. 20. Кварта. 21. Феб. 22. Арапат. 23. Амфора. 25. Інд. 26. Марабу. 27. Космонавт. 29. Гаус. 31. Айва. 32. Відро. 34. Сторінка. 35. Балерина. 36. Атлас. 37. Отара.

ПО ВЕРТИКАЛІ:

1. Касир. 2. Ранг. 4. Ліга. 5. «Козачок». 6. Кермо. 7. Адресат. 12. Фата. 13. Лама. 16. Евфемізм. 17. Габардин. 18. Оратор. 19. Галера. 23. Аліготе. 24. Атол. 26. Мова. 28. Орден. 30. Стіна. 31. Афера. 32. Вата. 33. Обіт.

У саду чи на городі

Рослини-помічники

Деякі городні рослини пахнуть так, що їх бояться комахи. Цибуля і часник серед суниці допомагають від суничного кліща та інших шкідників. Хрін серед картоплі — проти блощиці картопляної, наливників. Квасоля, боби, паслін чорний — проти колорадського жука. Календула — головний захисник городини, чимало шкідників не виносять її запаху. Посів кропу охороняє рослини від попелиці. Гілки хризантем, якщо їх покласти у лунки під час саджання картоплі, відлякують вовчків. Бузина і черемха — своєрідна димова завіса від плоджерки серед плодових дерев. Черешню від птахів можна захистити, якщо підвісити у різних частинах крони розрізані цибулини — запах цибулі відганяє птахів. Окрім того, деякі рослини сприяють розмноженню на ділянці корисних комах, які знищують шкідників.

Денис ПЕТРІВ.

Будьте здорові!

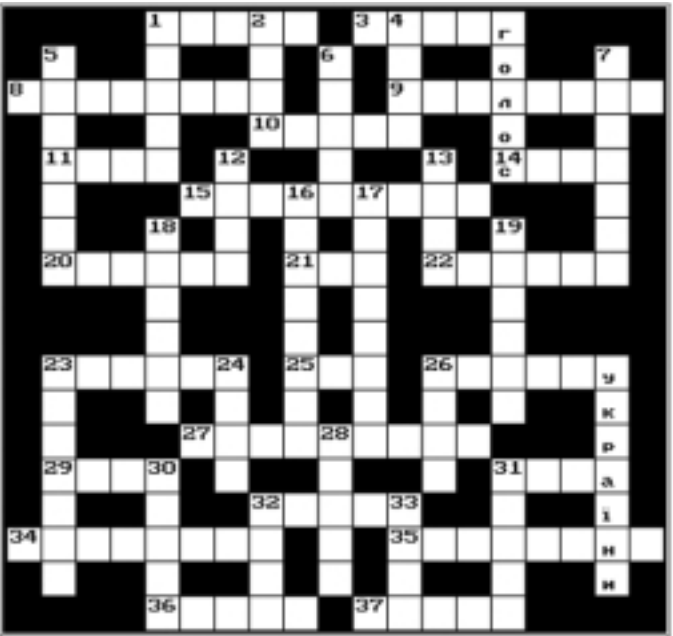
Ложку можна не ковтати

Навесні загострюються всі хвороби, а для тих, у кого виразка, це особливо важкий час. Та ось рецепт, який допомагає навіть при кровотечній виразці дванадцятипалої кишки. Візьміть один білок свіжого(!) яйця, розітріть з однією чайною ложкою цукрової пудри і однією столовою ложкою оливкового масла, доки не утвориться крем. Вживайте таку масу по одній столовій ложці натщесерце щоранку десять днів поспіль. Перевірено — допомагає!

Дарина МИХАЙЛОВА.

Якщо ви Овен...

Овни мають добре здоров'я і мало звертають уваги на хвороби. Легке нездужання переносять на ногах. Вони або почуваються чудово, або «вмирають». Лікарям не довіряють. Овни часто відчувають головний біль. Імпульсивність і непосидючість призводить до гіпертонії, безсоння, інфарктів. Голову треба берегти від можливих травм. Часто застуджуються, тому треба уникати протягів, переохолоджень. Потрібно стежити за зором, доглядати за зубами. У дієті Овнів має бути достатня кількість органічного заліза, протеїну, фосфату калію. У меню обов'язкові пісне м'ясо, боби, цвітна капуста, шпинат, цибуля, морква, яблука, волоські горіхи.

Склав Іван СОБКО.

Народний календар

Хто у квітні не сіє, той у вересні не віє

30 березня — Теплого Олексі. На Олексія з гір вода, зі ставу риба.

31 березня — Кирила. Минув Олексій, Кирило каже: «Ще не сій».

1 квітня — Дарини, Хризанта. Якщо цього дня тепла погода, то на сприяння дорідним врожайм. Як Хризант погідний, то буде рік дорідний.

4 квітня — Василя Теплого. Якщо утворилося коло навколо сонця, то буде добрий урожай.

Прикмети квітня

- Ні холодніший від березня, ні тепліший від травня квітень не буває.
- У квітні ясні ночі закінчуються приморозками.
- Якщо весна маловітряна, то літо буде сухе.
- Сині хмари — на тепло й опади.
- Якщо кури злітають на найвищі місця в курнику чи на подвір'ї — чекай опадів.

Астрологічний прогноз

на 1—7 квітня 2002 року

Цей тиждень буде насичений подіями, що стосуються інформації і транспортних засобів. Сприятливий час для поліпшення партнерських стосунків, зокрема романтичних.

ОВЕН. Ви займетесь пошуком необхідної інформації. Проблемаю може стати ваша надмірна багатослівність. Краща профілактика — свідоме мовчання. Цього тижня можете укласти вигідну угоду.

ТЕЛЕЦЬ. Активізується ваша внутрішня робота. Обмірковуватимете свої подальші плани і перспективи. Зможете усвідомити те, що для вас дуже важливо і життєво необхідно. Головне — не впадати у крайнощі і не поспішати з висновками.

БЛИЗНЯТА. Вам потрібно переглянути свої стосунки з друзями, однодумцями або громадською організацією. Зверніть особливу увагу на те, які цінності об'єднують вас. Чи не застаріли вони? Напевне, настав час щось у них змінити.

РАК. З'ясування відносин з начальством буде тривалим через брак інформації або через різне ставлення до неї. Між вами, ймовірно, виникне взаємне непорозуміння. Треба знайти компроміс і переключитися на пошук, аналіз потрібної інформації.

ЛІВ. У центрі вашої уваги можуть опинитися питання, пов'язані з вищою освітою, юрисдикцією, видавничою справою або спільним з іноземцями бізнесом. Вам треба буде зайнятися пошуком необхідної інформації і ретельним її аналізом.

ДІВА. Займатиметеся обговоренням питань, пов'язаних з чужими або спільними грошима, розв'язанням питань податків або кредитів. Вам важко буде відстояти свою точку зору, тому що авторитет начальства або іншої відповідальної особи справить сильніший вплив на думку оточуючих.

ТЕРЕЗИ. Вам треба зосередитися на обговоренні спільних планів з партнерами або чоловіком. Але добитися позитивних результатів буде важко, і вам, ймовірно, треба буде поступитися перед авторитетом партнера. У подружніх стосунках ви також віддасте перевагу думці вашої половини.

СКОРПІОН. У вас виникне необхідність визначитися зі своїми службовими або домашніми обов'язками. Слід обрати тактику людини, яку хтось веде, тому що ви не здатні оцінити ситуацію об'єктивно. І цей хтось має бути обізнанішим за вас, тоді ви доб'єтесь реального результату.

СТРІЛЕЦЬ. Ви займетесь або вихованням дітей, або обговоренням творчих планів, або з'ясуванням стосунків з коханими. Майте на увазі — ваші опоненти будуть обізнанішими. Прислухайтеся до того, що вони кажуть, це вам допоможе прояснити ситуацію.

КОЗЕРІГ. Братиме участь в обговоренні домашніх проблем і плануванні рішень. Не зможете самі визначити, що за чим виконувати. Для вас краще якщо хтось, хто краще орієнтується в нинішній ситуації, запропонує вам свій план дій.

ВОДОЛІЙ. Вам важко буде об'єктивно проаналізувати інформацію. Краще довіртеся людині з вашого оточення, яка має авторитет і розуміється на цих проблемах. Цього тижня ви зможете розв'язати питання домашнього інтер'єру, щось вигідно придбати для дому.

РИБИ. Ви займатиметеся обговоренням своїх фінансових справ. Хоч би як хотіли, ви не зможете побачити ситуацію такою, якою вона є насправді. Тому вам треба буде довіритися тому, хто володіє цілковитою інформацією з цього приводу. Цього тижня приділіть більше часу розважальним заходам. Можливо, на вас чекає романтична зустріч або знайомство.

Редактор номера Віталій СУДДЯ.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідectво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000. Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України». Зам. 0311060. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами let@golos.com.ua — відділ листів foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos